

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta
Ústav asijských studií

Bakalářská práce

Nela Borčová

Sin Čchäho: Toksa sillon – analýza díla v kontextu doby

Sin Chaeho: Toksa sillon – analysis of the work in the historical
context

Poděkování

Chtěla bych tímto způsobem poděkovat vedoucí mé práce Mgr. Karolíně Šamánkové nejen za všechny rady a připomínky, ale také za veškerý čas, který strávila nad mou prací. Také bych chtěla poděkovat i za vyvolání prvotního impulzu, díky kterému jsem se začala zajímat o téma mé budoucí práce. Mimo jiné bych chtěla poděkovat i své rodině a přátelům za veškerou podporu.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 14. srpna 2022

Nela Borčová

Abstrakt

Předmětem této práce je analýza symbolického díla moderní korejské historie Toksa sillon z roku 1908, jehož autorem je jeden z nejvýznamnějších historiků nacionalisté větve v Koreji – Sin Čchäho. Právě dílo Toksa sillon představilo postavy a témata korejské historie v novém světle.

První část práce se bude věnovat představení osoby Sin Čchähoa a přiblíží vliv doby na jeho dílo. Zaměří se zejména na pronikání myšlenek sociálního darwinismu a nacionalismu na Korejský poloostrov před anexí Koreje.

V druhé části práce se představí dílo Toksa sillon, které bude podrobena historické analýze se zaměřením na vlivy sociálního darwinismu a nacionalismu. Také se zaměří na nové klíčové, případně nově definované pojmy a narativy.

Klíčová slova

Sin Čchäho, Toksa sillon, historiografie, nacionalismus, sociální darwinismus

Abstract

The subject of this thesis is an analysis of the symbolic work of modern Korean history Toksa sillon from the year 1908, the author being one of the most important historians of the nationalist branch in Korea – Sin Chaeho. It was the work of Toksa sillon that introduced the characters and themes of Korean history in a new light.

The first part of the work will be devoted to the introduction of Sin Chaeho and will describe the influence of the historical context on his work. It will focus in particular on the penetration of the ideas of social Darwinism and nationalism into the Korean Peninsula before the annexation of Korea.

The second part of the thesis will present the work of Toksa sillon, which will be subjected to a historical analysis focusing on the influences of social Darwinism and nationalism. It will also focus on new key or newly defined terms and narratives.

Key words

Sin Chaeho, Toksa sillon, historiography, social Darwinism, nationalism

Obsah

Úvod.....	7
1. Historický kontext od otevření Koreje po anexi Japonskem (1876-1910).....	10
1.1. První kontakty se světem a otevření Koreje	10
1.2. Osvícenství a Hnutí Tonghak	12
1.3. Klub Nezávislosti	14
1.4. Anexe Koreje.....	14
2. Proniknutí sociálního darwinismu na Korejský poloostrov	16
2.1. Sociální darwinismus a okolnosti jeho vzniku	16
2.2. Zahraniční vliv	18
2.3. Počátky a otázka etiky v Koreji.....	20
2.4. Hlavní představitelé sociálního darwinismu v Koreji	22
3. Nacionalismus a jeho role v Koreji	25
3.1. Nacionalismus	25
3.2. Počátky na Korejském poloostrově.....	26
3.3. Odmítání čínského vlivu.....	30
3.4. Pan-asianismus versus nacionalismus	30
4. Sin Čchä-ho	33
4.1. Život Sin Čchä-hoa.....	33
4.2. Nacionalistická historiografie.....	34
4.3. Mindžok a hledání korejské identity	38
4.4. Symbol Tanguna.....	40
4.5. Mindžung a přechod k anarchismu.....	41
5. Toksa sillon	44
5.1. Předmluva a původ korejského národa.....	46
5.2. Popis Japonska a odmítání vnějších vlivů	48
5.3. Kritika historiografických zdrojů	49
5.4. Vykreslení hrdinů	52
5.5. Shrnutí	53
Závěr.....	55
Seznam použité literatury	59
Přílohy	65
Ukázkový překlad vybrané kapitoly <i>Toksa sillon</i>	66
Obrazová příloha	68

Úvod

Sin Čchä-ho je postava, která se bezpochyby stala důležitou v boji o Korejskou nezávislost a v souvisejícím diskurzu o postavení Koreje ve světě. Při vybírání tématu mé bakalářské práce jsem se zaměřila na období přelomu devatenáctého a dvacátého století, a to převážně kvůli bouřlivým změnám jak v korejské politice, tak i ve společenské situaci. Když jsem se dostala až k tématu nacionalistické historiografie, Sin Čchä-ho mě ihned zaujal nejen svými idejemi, ale i právě jeho dílem *Toksa sillon* (Nové čtení historie, 讀史新論) z roku 1908, které zcela změnilo tehdejší historické zápisy.

Cílem této práce je tedy nejen představení osoby Sin Čchä-hoa, jeho života a myšlenek, ale i ukázání vlivu tehdejších – mezi intelektuály populárních – myšlenkových proudů, kterými byly sociální darwinismus a nacionalismus. Následná historická analýza *Toksa sillon* – Sinova dá se říci nejdůležitějšího a nejslavnějšího díla – je dle mého názoru nutná k pochopení tehdejší situace, kdy došlo ke změně z tradiční konfuciánské historiografie na historiografii nacionalistickou. Sin představil zcela nové narativy, odmítl vnější vlivy a motivoval Korejce k posílení národního ducha.

Text práce rozdělují do pěti na sebe navazujících kapitol. V první kapitole se věnuji popsání dějin od roku 1876. Ukazují zde za jakých okolností Sin Čchä-ho nejen žil, ale i psal svá díla. Spadají sem události otevření hranic Koreje a s nimi spojené první mezinárodní styky, pronikání osvícenství do Koreje, vznik Klubu Nezávislosti, hnutí Tonghak či reformy kabo. Je důležité zde poznamenat, že se ve své práci nezabývám skutečnostmi, které se dějí po anexi Koreje, což znamená po roce 1910. K této kapitole využívám převážně knihu Cartera Eckerta *Dějiny Koreje* a Michaela Setha *A concise history of modern Korea: from the late nineteenth century to the present*, které mi pomohly porozumět důležitým událostem moderní korejské historii a jejich eventuálnímu vlivu na Sin Čchä-hoa.

Shrnutí proud sociálního darwinismu je nesmírně složité, a proto kapitolu začínám vysvětlením původu pojmu a objasnění teorie sociální evoluce a známé fráze *survival of the fittest*. Nadále se věnuji sociálnímu darwinismu v zahraničí a jeho vlivu na korejskou vlnu tohoto směru. Zmiňuji zde vlivy z Německa, Spojených států amerických a, nejdůležitěji, z Japonska. Také zde zmiňuji krátce pohled korejských intelektuálů na státy, které se podle nich ocitly v podobné situaci jako Korea. Dalším bodem kapitoly jsou počátky směru na Korejském poloostrově. Kapitolu zakončují nejdůležitějšími představiteli sociálního darwinismu v Koreji, kde jsou shrnuty jejich názory a argumenty. Nejdůležitějším zdrojem

pro tuto kapitolu se stal převážně Vladimír Tikhonov, který je předním odborníkem na sociální darwinismus a nacionalismus v Koreji. Jeho kniha *Social Darwinism and Nationalism in Korea: The Beginnings 1880s-1910s Survival As an Ideology of Korean Modernity* a odborný článek *Social Darwinism as History and Reality: "Competition" and "The Weak" in Early Twentieth Century Korea* mi nejvíce posloužily k upřesnění důležitých informací souvisejících s příchodem sociálního darwinismu na Korejský poloostrov.

Ve třetí kapitole se zabývám druhým myšlenkovým směrem, nacionalismem. Stejně jako u sociálního darwinismu se nejdříve pokouším směr vysvětlit, a to hlavně za pomoci Michaela Robinsona a jeho knihy *Cultural Nationalism in colonial Korea, 1920-1925*. Dále pokračuji s úplnými začátky nacionalismu v Koreji. Tady mi pomohla odborná práce *The Introduction of the Concept of 'Nation' into the Korean Society and the Adaptation of Its Usage* od Song Kue-jin. Pokračuji krátkým shrnutím korejsko-čínských vztahů a jejich evolucí a postupným odtržením Korejců z čínského vlivu. Nakonec kapitolu uzavírám srovnáním nacionalismu s dalším velice důležitým myšlenkovým směrem – panasianismem. Panasianismus je důležitý nejen k uvědomění rozdělení tehdejších názorů na japonské impérium, ale je to i směr, který zásadně nacionalismus ovlivnil. Zde jsem čerpala z knihy *Korea Between Empires* od Andreho Schmida a *Ethnic nationalism in Korea: genealogy, politics, and legacy* od Shina Gi-wooka.

Čtvrtá kapitola se věnuje osobě, o kterou se celá moje bakalářská práce opírá – Sin Čchä-ho. Nejprve popisuji jeho život, od narození přes studia, odchod do exilu, jeho činnost v politice a až do jeho smrti. Poté představuji nacionalistickou historiografii, kde shrnuji i bohaté dějiny historiografie před příchodem modernity. Zmiňuji zde krátce i zásadní rozdíly mezi konfuciánskou historiografií, koloniální historiografií a tou nacionalistickou, kterou Sin Čchä-ho založil. Zazní zde i shrnutí různých období Sin Čchä-hových názorů a jeho tvorby. Poté pokračuji vysvětlením konceptu mindžok, který Sin zpopularizoval a na kterém stavěl svoji tvorbu – včetně *Toksa sillon* – během svého patriotického období. Navazuje kapitola věnovaná Tangunovi a jeho významu v korejských dějinách, jak je Sin prezentoval. Také zmiňuji význam Kidžy, který byl využíván k propagaci nadřazenosti Číny nad Koreou, což Sin zásadně odmítal. Poslední bod kapitoly se zabývá Sinovou radikální evolucí myšlení, kdy od mindžok přešel ke konceptu mindžung. Také se zde zmiňuji o jeho přechodu k anarchismu. Důležitými zdroji se staly práce Henryho Ema a Andreho Schmida. Další zdroje jsou i odborné články v korejském jazyce, jejichž většina vznikla po roce 2010.

Pátá kapitola se zabývá dílem *Toksa sillon*. Nejdříve popisují strukturu eseje a základní charakteristiku díla. Poté se zabývám nejdůležitějšími tématy, kterými se Sin v díle zabývá. Začínám korejským původem, podrobnostmi ohledně rozdělení etnik žijících na Korejském poloostrově a s ním souvisejícím vlivem sociálního darwinismu na Sinovy postupy při hledání potomků Tanguna. Dále rozebírám Sinovy pestré názory na Japonce a odmítání vnějších vlivů. Následně se zaměřuji na historiografické zdroje a jaký k nim měl Sin postoj a z jakého důvodu. Poslední bod se týká hrdinů korejského národa, proč o nich Sin mluvil a jak moc byli důležití. Na úplném konci páté kapitoly je shrnutí všech poznatků a nejvíce důležitých informací o obsahu *Toksa sillon*. Zde čerpám samozřejmě ze samotného *Toksa sillon* a také ze studií výhradně v korejském jazyce.

Pro přepisy korejských jmen používám standardní českou vědeckou transkripci. Jména zapisuji v pořadí rodové – vlastní jméno a v závorce jméno uvádím v čínských znacích. Názvy korejských děl zapisuji nejprve českou vědeckou transkripcí, v závorce se pak objevuje český překlad a rok vydání. Úryvky cituji v mém vlastním překladu z angličtiny a korejštiny. Chci zde dopředu upozornit na můj vlastní překlad *Toksa sillon* z korejštiny. Sama si uvědomuji, že nejsem na takové úrovni korejského jazyka, abych byla schopna dílo přeložit bez chyby. Proto považuji přiložený překlad (a úryvky použité v textu) za pracovní.

1. Historický kontext od otevření Koreje po anexi Japonskem (1876-1910)

1.1. První kontakty se světem a otevření Koreje

Devatenácté století znamenalo pro Koreu zvětšující se vliv světových velmocí a s ním související tlak za zachování suverenity státu.¹ Korea, která se uzavřela před světem po nepříjemných zkušenostech z nájezdů Japonců (1592-1598) a Mongolů (1231-1257), náhle nabyla obav z rychlé expanze západních mocností do oblasti východní Asie.

Následně proběhly vůbec první kontakty se západními loděmi v korejských vodách – kupříkladu loď Britské Východoindické společnosti Lord Amherst v roce 1832. Styky pokračovaly i v roce 1846 příplutím tří francouzských válečných lodí a v roce 1854 dvěma ozbrojenými ruskými plavidly.² Další problém nastal po tzv. opiových válkách mezi Velkou Británií a Čínou mezi lety 1839-1860, po kterých byla Čína nucena otevřít své přístavy.³ Korejci věděli o velkých změnách, které se v Číně odehrávaly kvůli nízké morálce obyvatelstva a vyčerpání státní pokladny. Díky tomu začali měnit svůj postoj k Číně, který byl již od nástupu z korejského pohledu barbarské mandžuské dynastie Čching (1636-1912) negativní.⁴

I Haŋg (李昰應, 1820-1898) – známý svým titulem Tawöngun, tedy princ-regent (大院君) - zahájil svoji vládu s nástupnictvím svého nezletilého syna, Kodžonga (高宗, 1864-1907) na trůn v roce 1864. Korea se potýkala nejen s vnitřními konflikty, ale vnímala i ohrožení z venku.⁵ Tawöngunova vláda se převážně vyznačovala politikou izolace a protikřesťanskými názory. Během jeho vlády proběhla v roce 1866 perzekuce, kdy bylo zabito šest z devíti v utajení v Čosönu působících francouzských kněží, kteří odmítli opustit zemi.⁶

¹ LEE, Kwang-rin. *The Rise of Nationalism in Korea. Korean Studies*. 10. University of Hawai'i Press. 1986. str.

² Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/23718828>

³ Lodě se objevily u pobřeží provincie Hamgjong a došlo k několika násilným střetům. (ECKERT, Carter, et al. *Dějiny Koreje*. Přeložil Petr Bláha, Zdenka Klöslová, Jakub Tomíšek, a Marta Bušková. NLN – Nakladatelství Lidové noviny, 2009. ISBN 978-80-7106-5 str. 144)

⁴ SETH, Michael J. *A concise history of modern Korea: from the late nineteenth century to the present*. Lanham, Md: Rowman & Littlefield, 2010. ISBN 978-0-7425-6714-6. str. 9-10

⁵ TAKEMICHI, Hara. „Korea, China, and Western Barbarians: Diplomacy in Early Nineteenth-Century Korea”. *Modern Asian Studies* 32(2). 1998. str. 407-408, Dostupné z:

<https://hub.hku.hk/bitstream/10722/42121/1/37865.pdf?accept=1>

⁶ ECKERT, Carter, et al. 2009. str. 142

⁶ SETH, Michael J. 2010. str. 10

V srpnu 1866 doplula americká obchodní loď *General Sherman*⁷ po korejské řece Tädong až k městu Pchjôngjang ve snaze navázat obchodní vztahy. Kvůli neporozumění a strachu z obou stran došlo k přestřelce a loď byla nakonec spálena a posádka zabita.⁸ V roce 1871 USA reagovala vysláním své lodi k ostrovu Kanghwa a domáhala se vysvětlení ohledně zmizení lodi *General Sherman*. Tävöngun byl ale dobře připraven a donutil loď opustit korejské břehy.⁹ V říjnu téhož roku vyslali Francouzi k ostrovu sedm lodí za účelem pomsty za popravu francouzských misionářů Tävöngunem.¹⁰ Nakonec byli ale Francouzi poraženi mobilizovanými korejskými vojsky a byli donuceni Koreu opustit.

Situace se stala napjatou i ve vztahu s Japonskem. Na rozdíl od Koreje se Japonsko otevřelo obchodu a diplomacii se západními státy ve čtyřicátých a padesátých letech devatenáctého století. Prošlo také mnoha změnami po pádu šógunátu Tokugawa (1867)¹¹ a s nástupem vlády císaře Meidži¹² v roce 1868. V lednu 1869 do Pusanu přijel vyslanec z Japonska, aby oznámil novou vládu. Korejci ale nikdy neuznali japonského vládce jako císaře, jelikož jediným císařem, kterého uznávali, byl čínský císař.

Jako odpověď vyslalo Japonsko v květnu 1875 do Pusanu svoje válečné lodě a následně, po přestřelce, obsadili Japonci malou pevnost na ostrově kousek od města Inčchön. Japonsko tohoto konfliktu využilo a požadovalo omluvu za nevyprovokovaný útok na japonské lodě. Jejich podmínka byla jasná – Korea měla otevřít své přístavy japonskému obchodu a navázat s císařským Japonskem diplomatické vztahy.

Kodžong, který plně přebíral vládu v roce 1873 po odstoupení¹³ Tävönguna – podepsal 26. února 1876 Kanghwaskou smlouvu. Ta se stala zcela zásadní pro nastávající vývoj dění v Koreji. Korea ve smlouvě akceptovala novou vládu v Tokiu a zároveň byla Korea uznána

⁷ Posádka se skládala z obyvatel čtyř zemí: USA, Malajsie, Velké Británie a Číny. (SETH, Michael J. 2010. str. 11)

⁸ SETH, Michael J. 2010. str. 11

⁹ ECKERT, Carter, et al. 2009. str. 145

¹⁰ SETH, Michael J. 2010. str. 11

¹¹ Období Tokugawa (Edo) byla poslední éra tradiční japonské vlády, společnosti a kultury. Rod Tokugawa vládl z města Edo v Japonsku dvě stě padesát let. Také se uzavírali před západním světem a křesťanstvím. (HALL, John Whitney, ed. *The Cambridge History of Japan – Volume 4*. Cambridge University Press. 2006. str. 1-3, Dostupné online z: https://is.muni.cz/el/phil/jaro2017/JAP114/um/Cambridge_History_of_Japan_4_N.pdf)

¹² Éra vlády císaře Meidži přinesla mnoho politických, ekonomických a sociálních změn; bylo to období, které přineslo modernizaci a také westernizaci Japonska. Ve vůdčím postavení pod císařem stáli mladí samurajové. (PHAM, Tra My. *Japonský hospodářský zázrak – faktory ekonomického růstu*. Brno. 2012. Bakalářská diplomová práce. Masarykova Univerzita. Fakulta filozofická. Vedoucí práce Mgr. Ivan Rumínek, Ph.D. str. 13-14. Dostupné online z: https://is.muni.cz/th/a9jc7/Bakalarska_prace_japanistika.pdf)

¹³ Tävöngun byl nucen rezignovat po nátlaku ze strany konfuciánských úředníků a rodem Minů z Jöhüngu, příbuzných královny Min. Rod Minů se ukázal nakonec jako správný hráč o trůn, když jednoduše zmanipulovali krále Kodžonga a podali na Tävönguna stížnost. Díky tomu Kodžong ihned odstranil Tävönguna z trůnu. (ECKERT, Carter, et al. 2009. str. 147)

jako nezávislý stát se suverénním právem stejně jako Japonsko. To ale bylo v rozporu s tradičním pohledem na Koreu, která byla tributárním vztahem spjata s Čínou. Právě tento vztah měla smlouva narušit.

Po této události se pro Koreu změnilo naprosto vše. Skončila politika izolace a Japonsko získalo postavení pro své budoucí úsilí o anexi Korejského poloostrova. Je ale důležité zmínit, že tato smlouva zároveň dokázala přivést Koreu poprvé na mezinárodní scénu. S tím se otevřela také modernizaci. Korejská společnost tak stála na vážkách – měla současně bojovat za svoji svobodu, ale také podporovat modernizaci po vzoru okolních států.¹⁴

1.2. Osvícenství a Hnutí Tonghak

Už od konce osmnáctého století se progresivní intelektuálové z hnutí sirhak¹⁵ snažili o otevření Koreje. Čchö Han-gi například ve svém díle *Popis národů světa* mluvil o důležitosti otevření korejských hranic.¹⁶

Osvícenství bylo v Koreji prosazované už v sedmdesátých letech devatenáctého století Pak Kju-suem¹⁷ (朴珪壽, 1807-1877) a skupinou jangbanů¹⁸ či úředníků. Nejprve ale na osvícenské myšlení reagovalo jen málo lidí. Po podepsání Kanghaiwaské smlouvy se počty stoupenců zvýšily a brzy vznikla progresivní politická Osvícenská strana (Kähwadang). Strana se zaměřila převážně na podporu založení moderních škol, nemocnic a farem. Studenti a inspekční skupiny vyrazili do zahraničí. Korejské obyvatelstvo bylo ale z většiny spokojené s tradicí a nemělo zájem o znalosti z vnějšího světa. Aktivisté se proto rozhodli vzdělávat Korejce prostřednictvím prvních moderních korejských novin Hansöng Sunbo (漢城旬報, 1883-1884).

Na druhé straně stál Kim Ok-kjun (金玉均, 1851-1894), který prohlašoval, že je nutné přijmout západní myšlenky, zničit tradiční jangbanskou administrativu a šířit křesťanství.

¹⁴ ECKERT, Carter, et al. 2009. str. 148

¹⁵ Sirhak tzv. „hnutí za praktické vědy“ bylo sociální reformní hnutí, které vzniklo po sociálních nerovnostech v Koreji, když kvůli vládě vyvolených a bohatých rodin, většina obyvatel skončila v chudobě a bez práce. Sirhak volal po změně v politice a sociálním systému. Důležitými jmény v hnutí byli například Ju Hjöng-won (柳馨遠, 1622-1673), I Ik (李翼, 1681-1763) nebo Čong Jak-jong (丁若鏞, 1762-1836). (ECKERT, Carter, et al. 2009. str. 122-123)

¹⁶ ECKERT, Carter, et al. 2009. str. 148

¹⁷ Pionýr osvícenského hnutí, učitel a politik.

¹⁸ Korejská šlechta vládoucí za království Čosön.

V roce 1884 se pokusil dokonce o státní převrat, který skončil neúspěšně.¹⁹ Je důležité zde zmínit jeho inspiraci – Jukiči Fukuzawu (1835-1901), který byl jedním z předních japonských myslitelů a stál v čele tamní modernizace a osvícenství. Fukuzawa byl ostrý kritik šogunátu Tokugawa a souhlasil s westernizací japonské civilizace. Jeho dílo *Osnova teorie civilizace* se stalo bestsellerem. Zde diskutoval o významu západních myšlenek k záchraně japonské nezávislosti.²⁰

V devadesátých letech vypukla čínsko-japonská válka (23. červenec 1894) potom, co Japonsko obsadilo palác Kjöngbok. Následně Japonci dosadili k moci pro-japonské úředníky jako např. Kim Hong-džipa (金弘集, 1842-1896) a další osvícence aktivní v osmdesátých letech. Vznikla Nejvyšší vojenská rada a s ní „reformy roku *kabo*“. Hnutí za reformy trvalo od července 1894 až do února roku 1896 a bylo během něj vyhlášeno celkem 660 reformních nařízení. Hlavními body reforem byly korejská vnitřní bezpečnost, systém rozpočtového řízení, přeměna politiky Čosönu na kabinetní konstituční monarchii a nezávislost Koreje.²¹

Hnutí Tonghak započalo v roce 1860 padlým jangbanem jménem Čchö Če-u (崔濟愚, 1824-1864), který synkretizoval konfucianismus, buddhismus a taoismus v pokusu vzdorovat katolicismu, jenž se začal na poloostrově šířit. Čchö čerpal také ze šamanismu a lidových náboženství a v jeho manifestu byl evidentní strach ze západních mocností. V roce 1864 byl Čchö zatčen a následně popraven z obav ze vzbouření mezi jeho přívrženci. I tak po sobě zanechal stovky stoupců a vůdcovství hnutí se ujal Čchö Si-hjöng (崔時亨, 1829-1898). Během osmdesátých let značně stoupl počet následovníků.

V roce 1893 zorganizovali následovníci hnutí protest, kde požadovali zproštění viny Čchö Če-ua a zároveň toleranci vůči jejich náboženství. Hnutí se také postupně radikalizovalo, a to i přes snahy Čchö Si-hjonga, který zaujímal umírněnější postoje.²² V roce 1894 došlo k rolnickému povstání v provincii Čolla, které nakonec bylo potlačeno korejskými jednotkami a japonskou armádou.²³

¹⁹ Hlavním důvodem byla nedostatečná podpora ze strany korejského obyvatelstva a čínského zásahu v Söulu. (LEE, Kwang-rin. 1986. str. 5)

²⁰ FUKUZAWA, Yukichi. *An Outline of Theory of Civilization*. Překladatel David A. Dilworth, G. Cameron Hurst, III. Úvod napsal Inoki Takenori. Columbia University Press. 2008. ISBN 9780231150736. str. 13-14. Dostupné online z: https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=-MOrAgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP2&dq=fukuzawa+yukichi&ots=kPs3_3f3oe&sig=ywl6HcSG-MlkhfrPWkKe1Xg_fl&redir_esc=y#v=onepage&q=fukuzawa%20yukichi&f=false

²¹ ECKERT, Carter, et al. 2009. str. 163-165

²² SETH, Michael J. 2010. str. 24-25

²³ LEE, Kwang-rin. 1986. str. 8

1.3. Klub Nezávislosti

Mezi lety 1895 až 1905 se odehrálo několik důležitých mezníků korejské historie – rusko-japonská válka, korejské pokusy o reformy a zřízení protektorátu nad Koreou. Právě kvůli vlivům Ruska a Japonska a tehdejší slabosti země vznikl 2. července 1896 Klub Nezávislosti. V jeho čele stál Sö Čä-pchil²⁴ (徐載弼, 1864-1951), který se ve stejném roce vrátil do Koreje po studiích v USA a založil noviny Tongnip Sinmun (Nezávislé noviny). Byly to vůbec první noviny, které vycházely v hangŭlu – korejském písmu. Noviny sloužily jako prostředek pro šíření moderních myšlenek a měly tak podpořit přijetí rozsáhlejších reforem a posílit národní suverenitu – tyto dva body byly hlavním cílem členů Klubu nezávislosti. Dalšími významnými členy Klubu byli například Jun Či-ho (尹致昊, 1865-1945) nebo budoucí jihokorejský prezident I Süng-man (李承晩, 1875-1965).

Klub organizoval semináře a debaty, pořádal kulturní a vzdělávací kampaně a prosazoval individuální svobodu a nezávislost Koreje.²⁵ Snažil se také o zakládání moderních škol, továren a dílen za účelem sebezpečenosti korejského národa. Vůbec nejdůležitější byla ale snaha Klubu o šíření myšlenek demokracie a rovných lidských práv. Po tlaku vyvolaném na vládu Klubem a jeho stoupenci, se vláda rozhodla Klub rozpustit pro podezření, že se pokusí v budoucnu prohlásit Koreu republikou v čele se zvoleným prezidentem. Král Kodžong nakonec Klub oficiálně zakázal 26. prosince 1898.²⁶²⁷

1.4. Anexe Koreje

Ke konci devatenáctého století začalo Japonsko čím dál více cítit vzrůstající vliv Ruska v oblasti východní Asie. Rychle proto začalo rozšiřovat své ekonomické zájmy na Korejském poloostrově a postupně se připravovalo na budoucí agresí ze strany Ruska. Konflikty začaly eskalovat v roce 1904, kdy následně Korea vyhlásila neutralitu. Rusko-japonská válka (1904-1905) se však překvapivě vyvíjela pozitivně pro Japonsko, které ji nakonec i vyhrálo. Oficiálně

²⁴ Aktivista a vůbec první naturalizovaný občan Spojených států amerických.

²⁵ SETH, Michael J. 2010. str. 28-31

²⁶ ECKERT, Carter, et al. 2009. str. 170-171

²⁷ Klub nezávislosti silně odsuzoval krále Kodžonga za jeho pobyt na ruském velvyslanectví, kam uprchl po zavraždění jeho manželky, královny Min. Po naléhání Klubu o nezávislou zahraniční politiku, byly následně odvoláni poradci z Ruska a Kodžong odešel z velvyslanectví. Skončil v paláci Toksugung. (ECKERT, Carter, et al. 2009. str. 170)

byla válka ukončena v září 1905 Portsmouthskou smlouvou, která zároveň obsahovala i dohodu o nezasahování do věcí Japonska v Koreji, se kterou Rusko souhlasilo.

Japonci ihned začali připravovat plány pro protektorát v Koreji. Pod hrozbou vojenské intervence zajistili japonští vojáci podpis protektorátní smlouvy pěti korejskými ministry, tzv. zrádci roku ũlsa. Byli to ministři I Wan-jong (李完用, 1858-1926), I Kŭn-täk (李根澤, 1865-1919), I Či-jöng²⁸ (1870-1928), Pak Če-sun (朴濟淳, 1858-1916) a Kwon Čung-hjön (權重顯, 1854-1934).²⁹ Kodžong nejprve odporoval Japoncům, nechal otisknout dopis v korejských novinách, kde prohlásil svůj nesouhlas s protektorátem. Nakonec byl donucen k abdikaci a byl nahrazen svým synem Sundžongem (隆熙帝, 1874-1926).

V květnu roku 1910 byl generál Teraučí Masatake pověřen anektováním korejského území. Po příjezdu do Koreje ihned zakázal korejské noviny, aby zabránil šíření informací mezi Korejci. Dne 22. srpna 1910 byla anekční smlouva oficiálně podepsána. Na veřejnost však byla tato informace vypuštěna až 29. srpna, aby Japonci stihli zatknout představitele boje za nezávislost a zrušit vlastenecké organizace.³⁰

²⁸ Nenalezla jsem jméno v čínských znacích.

²⁹ V roce 1909 byl proveden atentát na japonského politika Ita Hirobumiho, který měl podepsání smlouvy na starost. Atentát provedl An Čung-gun. (ECKERT, Carter, et al. 2009. str. 175)

³⁰ ECKERT, Carter, et al. 2009. str. 172-176

2. Proniknutí sociálního darwinismu na Korejský poloostrov

2.1. Sociální darwinismus a okolnosti jeho vzniku

Když roku 1798 ekonom a pastor Thomas Robert Malthus³¹ publikoval svoji *Essay on Population*, popudil tím tehdejšího mladého studenta medicíny Charlese Darwina k prvotnímu zamyšlení se nad termínem „*survival of the fittest*“, tedy přežití nejschopnějších. Už během svých studií rostlinného a živočišného života Darwin bádá nad otázkou, jak je možné, že „nepříznivé či škodlivé varianty“ každého z druhů nedokázaly přežít, zatímco ty „příznivé“ ano. Obzvláště kvůli eseji od Malthuse začal Darwin přemítat nad otázkou „boje o přežití“, kterou Malthus uplatnil prakticky na celou říši rostlinných a živočišných druhů.

Tato skutečnost přispěla k vydání díla *Origin of Species* v roce 1859. Darwin ale představil pojem „přežití nejschopnějších“ až v pátém vydání knihy z roku 1872. Podle Darwina pouze druhy, které dokázaly zplodit největší kvantum potomstva, zvládly i s největší pravděpodobností přenést své rysy na další generace.³²

Nepochybně nebyl Darwin jediný, kdo s takovou teorií přišel. Rok před vydáním jeho knihy se s Malthusovou esejí setkal taktéž Alfred Russel Wallace a napadla ho prakticky stejná myšlenka přírodního výběru. Dnes už je Wallace uznáván jako spoluobjevitel³³ teorie přírodní selekce společně s Darwinem.

Kdo je ale faktickým autorem pojmu? Namísto očekávaného Darwina to byl zakladatel sociologie a filozof Herbert Spencer, který byl pro Darwina a Wallace významnou inspirací. Spencer uvedl tento termín v jednom ze svých článků³⁴ o populační teorii, kde popisoval „boj

³¹ Malthusovi se připisuje hlavní myšlenka tzv. malthusiánství. Toto myšlení se zastává názoru, že populační růst bude mít vždy nutkání být rychlejší než množství zásob jídla. Malthus tudíž tvrdil, že je nemožné pro společnost se vyvíjet, pokud reprodukce lidstva nebude kontrolována. MACRAE, Donald Gunn. Thomas Malthus – English economist and demographer, In: Britannica [online] [Cit. 14.8.2022]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Thomas-Malthus> a CLAEYS, Gregory. "The 'Survival of the Fittest' and the Origins of Social Darwinism". *Journal of the History of Ideas* 61(2). 2000. str. 229-235. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/3654026>

³² Tímto tématem se do hloubky zabývá velké množství autorů viz Robert Mackintosh, *From Comte to Benjamin Kidd: The Appeal to Biology or Evolution for Human Guidance* (London, 1899), 63, David Ritchie, *Darwinism and Politics* (London, 1901), 1-6 nebo Peter Bowler. „Malthus, Darwin, and the Concept of Struggle“, *JHI*, 37 (1976), 631-50

³³ Dne 1.července 1858 předložil společně s Darwinem článek Linného společnosti v Londýně, což je společnost věnována studiu a šíření informací týkající se přírodní historie, evoluce a taxonomie. Článek byl nakonec pojmenován "*On the Tendency of Species to Form Varieties; And On the Perpetuation of Varieties and Species by Natural Means of Selection*". (BECCALONI. George a SMITH, Charles. *Biography of Wallace*. In: *The Alfred Russel Wallace Website*. 2015. [Cit. 14.8.2022]. Dostupné z: <https://wallacefund.myspecies.info/content/biography-wallace>

³⁴ Konkrétně jde o práci s názvem „*A Theory of Population Deduced from the General Law of Animal Fertility*“ z roku 1852.

mezi vlastními druhy, částečně způsobený nárůstem populace, který směřoval k pokroku a kde rostliny a živočichové byli závislí na své plodnosti“.³⁵ Termín „přežití nejschopnějších“ byl ale spíše přisuzován Darwinovi. Stejná situace nastala i s výroky Malthuse.³⁶

Sociální darwinisté tedy věřili v teorii „survival of the fittest“. Jednoduše řečeno zastávali názor, že pouze silní jedinci jsou užiteční a schopní posunout civilizaci kupředu. Adaptovali Darwinovu evoluční biologickou teorii a spojili ji se sociálním prostředím. Existuje mnoho různých diskurzů o komplexnosti tohoto směru, zásady konkurence a nerovnosti mezi lidmi ale nikdy nevytizely.³⁷

Darwin a jiní sociální darwinisté se točili okolo otázky, jak velký vliv má biologie a společnost na boj o existenci jedinců. Kvůli tomu nastal chaos ohledně biologické a sociální evoluce, který vedl i k zmatečnému vztahu Darwina se sociálním darwinismem. V knize *Origins of Species* popsal Darwin „přirozený výběr“ takto:

„Mějme na paměti, jak nekonečně složité a těsné jsou vzájemné vztahy všech organických bytostí k sobě navzájem a k jejich fyzickým podmínkám života. (...) můžeme pochybovat (vzpomeňme si, že se rodí mnohem více jedinců než těch, kteří mohou přežít), zda jedinci, kteří mají jakoukoliv výhodu, byť nepatrnou, nad ostatními, by měli největší šanci na přežití a na zplození svého druhu? Na druhou stranu si můžeme být jisti, že každá variace v nejmenším stupni způsobující újmu by byla přísně zničena. Zachování příznivých variací a odmítnutí škodlivých variací, nazývám přirozeným výběrem.“³⁸

Darwin měl nejprve k pojmu pozitivní přístup, ale nakonec si daným názvem nebyl příliš jistý. Nakonec ale dospěl k názoru, že Spencerovo „přežití nejschopnějších“ je nejlepším vyjádřením jeho teorie.

Tato výměna nakonec posloužila k rozvoji sociálního darwinismu, protože skloubila biologické progese s těmi sociálními a postupně donutila sociální darwinisty více se odpoutat

³⁵ CLAEYS, Gregory. 2000. str. 223-228.

³⁶ ROGERS, James Allen. „Darwinism and Social Darwinism“. *Journal of the History of Ideas*“. 33(2). 1972. str. 265-266. DOI: <https://doi.org/10.2307/3654026>

³⁷ TIKHONOV, Vladimir. *Social Darwinism and Nationalism in Korea: The Beginnings 1880s-1910s Survival As an Ideology of Korean Modernity*. Brill Academic Pub. 2010. ISBN 978-90-04-18503-6. str. 6

³⁸ DARWIN, Charles. *Origins of Species*. 1859. ISBN 978-1-5098-2769-5. str. 77-78. Dostupné z: http://darwin-online.org.uk/converted/pdf/1861_OriginNY_F382.pdf

od myšlení v biologickém měřítku. Darwin v posledním vydání *Origins of Species* z roku 1872 sdělil svým čtenářům, že jeho práce a výzkum sloužily jako cesta k otevření dalších studií, kde odkazoval na Spencera.³⁹ Můžeme tedy jasně vidět skutečnost, že Darwin i Wallace došli k většině svých názorů, protože se inspirovali postoji Malthuse a Spencera.⁴⁰

2.2. Zahraniční vliv

Ke konci devatenáctého století se v Koreji rozšířil zájem o znalosti a povědomí za hranicemi a sociální darwinisté začali vnímat vítězství a prohry odehrávající se ve světě.⁴¹ Převažoval zde vliv z Německa, kde se východoasijská část populace začala koncentrovat na rasové a národní boje.⁴²

Směr kolektivního sociálního darwinismu⁴³ se objevil v Německu už během šedesátých let devatenáctého století a byl na něj kladen značně větší důraz než na individualismus. Ke konci století došlo k zapojení eugeniky, a to uspokojilo tehdejší sociální darwinisty – konkrétně z liberální, socialistické či konzervativní větve – kteří častokrát zaměňovali pojem eugenika s „rasovou hygienou“. Díky *Weltpolitik*⁴⁴ v Německu se nacionalismus a rasismus rozšířil ještě více.⁴⁵

Silný vliv mělo bezpochyby také Japonsko. Japonsko bylo vůbec první zemí východní Asie, která přeložila klasické autory této ideologie a představila její hlavní myšlenky.⁴⁶ Hirojuki Kató byl jedním z těch, kteří měli velký vliv na formování sociálního darwinismu v Japonsku. Tvrdil například, že civilizace jsou řízeny „bojem o existenci“, „přirozeným výběrem“ a také se odkláněl od individualistických idejí a místo toho vnímal stát, rasu a národ jako sociální organismus. Stát měl podle něj nesouměrný vztah se svým lidem, protože se nikdy nemohl

³⁹ ROGERS, James Allen. 1972. str. 275-278.

⁴⁰ CLAEYS, Gregory. 2000. str. 223-228.

⁴¹ TIKHONOV, Vladimir. Social Darwinism as History and Reality: "Competition" and "The Weak" in Early Twentieth Century Korea. *Critical Asian Studies*. 48(3). 2016. str. 321. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/14672715.2016.1189839>.

⁴² SHIN, Gi-wook. *Ethnic nationalism in Korea: genealogy, politics, and legacy*. Studies of the Walter H. Shorenstein Asia-Pacific Research Center. Stanford University Press. 2006. ISBN 9780804754088. str. 29

⁴³ Byl kladen větší význam na kolektivní přežití, tzn. celého národa, nezaobírá se jedincem.

⁴⁴ Weltpolitik znamená „světovou politiku“, která zakotvila v Německu ke konci devatenáctého století díky kancléři Vilémovi II. Hlavním cílem bylo vytvořit z Německa velmoc. Cesta k takovému cíli byla ale skrze agresivní diplomatiku. (WILKES, Aaron. *Conflict and Tension: First World War 1894-1918*, Oxford University Press. 2018. str. 28)

⁴⁵ WEIKART, Richard. The Origins of Social Darwinism in Germany, 1859-1895. *Journal of the History of Ideas*. 54(3). University of Pennsylvania Press. 1993. str. 487-488. DOI: <https://doi.org/10.2307/2710024>

⁴⁶ TIKHONOV, Vladimir. 2010. str. 9

obětovat pro jedinou osobu.⁴⁷ Japonsko ale inspirovalo Koreu i v dalším případě, a to hlavně kvůli rychlosti přijímání modernity, která se stala znakem úspěchu a bohatství. Sō Čä-pchil popsal tuto skutečnost takto v jednom ze svých článků z roku 1896:

„Před třiceti lety bylo Japonsko méně otevřené než Korea. Poté, co byly navázány obchodní vztahy se Západem (...) zreformovali vládu a vzdělali lidi. Obchod a zemědělství se naučili ze zahraničí, způsoby výroby zboží a všechny druhy významných předmětů studovali v cizině a kvůli tomu je dnešní Japonsko civilizovanější a osvícenější než Japonsko starých časů.“⁴⁸

Sō Čä-pchil poukazoval na Japonsko jako na hmatatelný důkaz, že reformace a modernizace byly pro Koreu možné a proveditelné. Nadále také věřil v prospěšné a pozitivní vztahy mezi dvěma zeměmi. Když ale došlo na japonskou agresi vůči Koreji, rychle svůj názor změnil a do novin Tongnip Sinmun začal tisknout články, ve kterých Japonsko kritizoval.⁴⁹

Důležitou postavou japonských myslitelů byl také již zmíněný Jukiči Fukuzawa. Byl velkým kritikem tehdejších podmínek ve vzdělávání v Japonsku a nabádal k zavedení západních systémů výuky. V jeho slavném díle *Gakumon no susume* (Povzbuzení k učení), které sepsal mezi lety 1872 až 1876, se věnoval právě konceptu vzdělání tzv. *jitsugaku*. V jeho *Osnově teorie civilizace* definoval civilizaci jako „pokrok v lidském poznání a ctnosti“, kdy poznání znamenalo intelekt a čest symbolizovala morálku.⁵⁰ Zajímavé je, že vnímal situaci v Koreji a domníval se, že by Korea měla získat autonomii a vymanit se z čínského vlivu. Nakonec ale svoji pozornost strhl jinam, hlavně z důvodu nulové transformace ze strany Koreje, která dlouho odmítala změny.⁵¹

⁴⁷ SHIN, Gi-wook. 2006. str. 29

⁴⁸ TIKHONOV, Vladimír. 2010. str. 66

⁴⁹ TIKHONOV, Vladimír. 2010. str. 71-72

⁵⁰ Jak už bylo řečeno Jukiči Fukuzawa byl známý Kim Ok-juna a také Pak Jöng-hjoa (朴泳孝, 1861-1939) – dalšího pro-japonského osvícence.

⁵¹ NISHIKAWA, Shunsaku. Fukuzawa Yukichi. *Prospects: the quarterly review of comparative education* 23(3/4). UNESCO: International Bureau of Education. 1993. str. 1-8. Dostupné z: <http://www.ibe.unesco.org/sites/default/files/fukuzawe.pdf>

Jun Či-ho se pro změnu názorově zaměřil na Spojené státy americké, které popsal jako ukázkový příklad konceptu „přežití nejschopnějších“.^{52 53} Jun Či-ho ale měl jako jeden z mála možnost studovat ve Spojených státech, k čemuž mnoho Korejců nemělo příležitost. Kvůli tomu převládala na poloostrově v prvním desetiletí dvacátého století spíše negativní postoj vůči této velmoci, a to kvůli soucitu vůči obětem „globálního imperialistického násilí“.

Je zajímavé sledovat, jak Korejci vnímali historické události u zemí, které se nacházely ve velice podobné situaci. Například soucítili s obyvateli Vietnamu nebo Egypta. Čang Či-jön (張志淵, 1864-1921), který přeložil japonskou kompilaci egyptských dějin *Ejiputo Kinseishi* z roku 1889, napomohl nejvíce k zájmu o egyptskou historii. Pak Ťsik (朴殷植) napsal k dílu prolog a tvrdil, že ke zkáze Egypta napomohla snaha o napodobování Evropy. Egypt se tudíž stal příkladem toho, kam Korea nechtěla směřovat.

Sin Čchä-ho prohlásil, že „ve Vietnamu, na Filipínách, v Polsku a Egyptě nastala situace, kde loajální a spravedlivá menšina předčila apatickou a hloupou většinu“. Kdyby se Korea poučila z těchto tragédií, měla dostatečného „soutěžního ducha“ a zahájila vlastenecké vzdělávání, byla by Korea dle něj schopna přežít.⁵⁴

Ve dvacátém století se odehrálo několik dalších událostí, které donutily korejské sociální darwinisty k reakci a soucítění. Jmenovat můžeme například situaci evropských Židů nebo situaci v Etiopii, když se ve třicátých letech stala terčem Italů. *Survival of the fittest* se tedy od první poloviny dvacátého století stalo mezi korejskými vzdělanci daným faktem. Korejci si proto museli zajistit své vlastní přežití a obnovit svoji nezávislost po anexi Japonskem.⁵⁵

2.3. Počátky a otázka etiky v Koreji

Sociální darwinismus byl znakem přicházející modernity a zajímavostí může být, že se tento myšlenkový směr velmi rychle uchytil. Může to mít několik důvodů. Kvůli tehdejší komplexní a napjaté politické situaci byly „boj o existenci“ nebo „přežití nejschopnějších“ viděny jako konflikt mezi nepřáteli – Korea versus Japonsko a Čína.

⁵² TIKHONOV, Vladimír. 2016. str. 321

⁵³ Důležité je zde určitě zmínit hlavní představitele směru, kam patří John Ficke, William Graham Sumner, William James nebo Charles Sanders Peirce. Více informací o nich a jejich názorech se věnuje kapitola „*Social Darwinism in the USA*“ v knize od Michaela Hawkinse.

⁵⁴ TIKHONOV, Vladimír. 2016. str.322-323

⁵⁵ TIKHONOV, Vladimír. 2016. str.326-327

S narůstajícím patriotismem byl stát nebo národ viděn jako hlavní subjekt tohoto přežití mezi korejskými sociálními darwinisty.⁵⁶

Zajímavá je také skutečnost, že už od svého počátku byl sociální darwinismus výhradně prostředkem elit. To znamenalo, že sociální darwinisté mohli jednoduše ovlivňovat masy lidí a případně je edukovat o právech státu. Jak píše Vladimír Tikhonov:

„Nezávislost státu pod nadvládou modernizující se elity, o kterou usilovali korejští sociální darwinisté, znamenalo prohloubení závislosti mas na moderních institucích ovládaných elitou.“⁵⁷

Jak už jsem zmínila, od roku 1880 až do anexe Japonskem v roce 1910 nabíral myšlenkový proud sociálního darwinismu na popularitě, a to mezi vládními příslušníky a intelektuály – konkrétněji to byli například Jun Či-ho, Ju Kil-džun (兪吉濬, 1856-1914) a Sö Čä-pchil – mezi kterými panovala především nelibost se statusem quo a velký dojem nestability v Koreji. Korejští sociální darwinisté věřili, že Korea ve svém současném stavu nemá šanci na „přežití“ ve světě. Současně to ale znamenalo, že se dle nich korejská společnost musí v budoucnu odchýlit od tehdejších etablovaných myšlenkových směrů.⁵⁸

Začal se také měnit základní princip etiky. Nejdříve ale sociální darwinisté z rané doby odmítali změnu a přijímali tradiční etiku, díky které i nadále dodržovali konfuciánské tradice. Tikhonov zmiňuje rozdíl mezi tradiční etikou, která je transcendentální, a musí se dodržovat, a nově vzniklou „altruistickou morálkou“.⁵⁹ V podstatě to znamenalo, že jedinec, kterému byl uskutečněn nárok na ochranu a zabezpečení, musel být na oplátku věrný svému státu.

Důležité je v této době také zaměření na podstatu *käin* (jednotlivec, 個人) a její pochopení, které sloužilo k porozumění vývoje prostřednictvím konkurence. Kvůli tehdejší situaci v Koreji – hovoříme o pravděpodobnosti invaze ze strany Japonska a kolonizace – se toto nové zaměření

⁵⁶ Zde můžeme sledovat první známky nekonečného diskurzu okolo individuálního versus kolektivního sociálního darwinismu. Čínský filozof Liang Čchi-čchao (1873-1929) tvrdil, že „člověk se nemůže stát otrokem jinému člověku, ale může se stát otrokem vlastní skupině lidí“. (TIKHONOV, Vladimír. 2010. str. 14)

⁵⁷ TIKHONOV, Vladimír. 2010. str. 15

⁵⁸ TIKHONOV, Vladimír. 2016. str. 318-319

⁵⁹ TIKHONOV, Vladimír. 2016. str. 318-319

na silné a slabé stránky osob překrývalo s důrazem na národní kolektivitu a také se stále rostoucím národním povědomím. Tikhonov to ve své práci shrnuje takto:

„Sociální darwinismus s důrazem na kolektivní národní přežití znamenal, že individuální kontribuce na posílení národního „velkého já“ bylo třeba zdůraznit. Vyprávění o bojujícím národním kolektivu sestávajícím z loajálních státních příslušníků však naznačovalo, že smlouva měla být reciproční: národ/stát musel chránit své slabší občany do stejné míry, do jaké oni prokázali svou povinnost vůči státu.“⁶⁰

Jak situace naznačovala, šlo tehdy spíše o národní a rasové konkurenční boje než o ty individuální. Znamenalo to, že občané měli chránit své spoluobčany, včetně slabších jedinců v bojích na mezinárodní úrovni. Sporné body se objevily ve chvíli, kdy došlo k relativizaci morálky, která byla orientovaná na společné přežití. Začalo docházet k incidentům, kdy si jedinci začali etiku upravovat podle vlastního mínění. Patří sem například i jeden z nejznámějších korejských spisovatelů dvacátého století I Kwang-su (李光洙, 1892-1950). Důležité je zde zmínit jeho esej *Jōūi Čagakhan Insāng* (Můj probuzený život) z roku 1910, kde autor sdílel myšlenku, že hlavní funkcí člověka je schopnost přežít. K tomu mu má napomáhat stát, který je zároveň primárním ručitelem přežití. Jednotlivé osoby tudíž musely být oddané státu a milovat ho, bez ohledu na morálku.⁶¹

Nejcharakterističtějším postojem se nakonec stal nacionalisticko-instrumentalistický. To znamenalo, že nacionalisté z Korejského poloostrova považovali za základ národní jednoty spojení „národní etiky“ a „národní podstaty“. To mělo zajistit přežití národa a jeho rozsáhlost.⁶²

2.4. Hlavní představitelé sociálního darwinismu v Koreji

Vůbec první osobu, kterou musím ve spojitosti se sociálním darwinismem zmínit je Ju Kil-džun. Měl jako jeden z prvních možnost studovat v Japonsku a od roku 1894 do roku 1895

⁶⁰ TIKHONOV, Vladimír. 2016. str. 319

⁶¹ Spisovatelka a feministka Na Hje-sök (羅蕙錫, 1896-1948) polemizovala nad tehdejšími genderovými rolemi ve společnosti a použila k tomu názory týkající se odstranění morálních postojů. (TIKHONOV, Vladimír. 2016. str. 320)

⁶² TIKHONOV, Vladimír. 2016. str. 320

byl „architektem“ reforem *kabo* odehrávajících se v Koreji. Během svých studií se stal obdivovatelem Edwarda Morse, amerického biologa, který se zaměřoval na evoluční teorii aplikovanou v zoologii. Teorii používal i v souvislosti s dějinami a archeologií. Ju později vycestoval do Spojených států, kde dostal šanci studovat přímo pod Morsem. Nakonec byl nucen vrátit se do Koreje; zkušenosti z cest ale později využil ve svých východiscích.

Vliv Morse a ostatních předních světových sociálních darwinistů byl evidentní v jeho díle *Kjōngdžängnon* (Teorie konkurence, 1883). V něm konstatuje, že konkurence (jak mezinárodní, tak mezilidská) formuje vše ve světě:

„Mezi všemi záležitostmi života není možné najít žádnou, která by nezávisela na konkurenci. Od záležitostí států světa až po vlastní domácnost – vše se vyvíjí díky konkurenci. Nebyla by v lidských životech žádná konkurence, jak by se mohla rozvíjet moudrost, ctnost a štěstí? Pokud by si státy zároveň nekonkurovaly, jak by mohly zvýšit svou sílu, bohatství a prestiž? (...) Ti, kteří jsou užiteční pro státy pod Nebesy, jsou nutně ti, kteří mají silného a vznešeného soutěživého ducha.“⁶³

Ju se v pojednání zaměřuje na chudobu a vidí ji jako důsledek „přirozeného výběru“ a osobního selhání. Odlišoval se tak od tradičního konfuciánského pohledu, který vnímal špatnou vládu jako hlavní důvod chudoby. Na rozdíl od svého mentora Jukičiho Fukuzawy využíval konfucianismus mnohem více k opodstatnění nových pravd o společnosti.⁶⁴ *Kjōngdžängnon* se ale zaměřuje spíše na konkurenci mezistátní, což představuje charakteristický rys východoasijské větve sociálního darwinismu. Konkurence totiž představovala základní náplň mezistátního styku, jak v případě obchodu, tak v nejzazším případě – války („mírová versus násilná konkurence“).

Ju měl nejprve velmi optimistický pohled na budoucnost korejského národa. Vyzdvihoval Koreu jejími úspěchy z minulosti, přičemž namítal, že Korea může dosáhnout slávy, pokud se odtrhne od starých tradic a přijme moderní progresivní myšlenky. Jeho pohled na situaci se ale rychle změnil po jeho neúspěšné snaze o kariéru v politice. Ju byl poté nucen odejít do exilu. Jeho myšlenky se začaly postupně mísit s rasovou politikou a během konfliktů

⁶³ TIKHONOV, Vladimír. 2010. str. 25-26

⁶⁴ Zdůrazňoval také výhody, která měla státu přinášet konkurence morální. Kvůli konkurenci mezi rolníky a řemeslníky, se stát přirozeně stane bohatší a mocnější. (TIKHONOV, Vladimír. 2010. str. 28)

mezi Ruskem a Japonskem (1904-1905) se stavěl na stranu Japonska. Jeho důvod byl jasný – Japonsko patřilo stejně jako Korea ke „žluté rase“ narozdíl od „bílého“ Ruska.⁶⁵ Podle něj byla ztráta nezávislosti neodvratná kvůli selhání Koreje stát se „nejschopnější“ a Japonsko byla nejlepší možnost, jak se do této pozice dostat. Po anexi Japonskem se Ju navrátil do vlasti.⁶⁶

Druhým představitelem sociálního darwinismu v Koreji byl už zmíněný Jun Či-ho (1865-1945), který se k ideologii dostal takéž skrze japonské a americké prameny. Inspiroval se například v japonském sociálním darwinistovi Hirojuki Katóvi, který se zaměřoval spíše na tradiční principy „podřízenosti a poslušnosti“. Učil se ale i u amerických učitelů a stejně jako Ju Kil-džun měl možnost se setkat s Edwardem Morsem. V roce 1885 vycestoval v rámci studijních výjezdů a odcestoval do Šanghaje.

Zastával názor, že Čína zaostávala za Japonskem a bránila rozvoji Koreje. Kritizoval ale i svou rodnou zemi. Japonsko bylo naopak podle něj nejcivilizovanějším národem v Asii.⁶⁷ Ve svém deníku dokonce poznamenal, že kolonizace Koreje by byla lepší volbou než ji nechat v jejím současném stavu.^{68,69}

Na konci osmdesátých let odjel Jun studovat do USA, kde skloubil myšlenky sociálního darwinismu a křesťanství. Dospěl k názoru, že slabší jedinci byli zločinci, protože nedokázali být dostatečně silní pro svoji ochranu. To byl také důvod, proč byl znepokojený stavem Koreje, kterou vnímal jako poddajnou.⁷⁰ Jun byl také významným členem Klubu nezávislosti.

⁶⁵ Tady můžeme spatřit prvky pan-asianismu, tedy myšlenkového směru, který věřil v regionální kooperaci východoasijských národů proti západním civilizacím z důvodu stejné „krevní rodiny“. Nejdůležitějším prvkem v tomto případě byla rasa, ne samostatný národ jako tomu je u nacionalismu. Více informací v podkapitole 3.4.

⁶⁶ TIKHONOV, Vladimír. 2010. str. 21-33

⁶⁷ TIKHONOV, Vladimír. 2010. str. 35-39

⁶⁸ TIKHONOV, Vladimír. 2010. str. 40-45

⁶⁹ Kritizoval například i Indii, protože nebyla schopna zříditi jednotnou vládu kvůli rozdílným náboženstvím a jazykům. (LEE, Sang-hoon. Nomadism and the Discovery of the Nation: The Case of Yun Chiho. *The Review of Korean Studies*. 13(3). 2010. str. 58. DOI: 10.25024/review.2010.13.3.003)

⁷⁰ TIKHONOV, Vladimír. 2010. str. 40-45

3. Nacionalismus a jeho role v Koreji

3.1. Nacionalismus

Nacionalismus je koncept s extrémně širokým záběrem, a proto je někdy obtížné ho přesně definovat. Je ale zásadní ve vytváření moderní korejské historie a evoluce v sociálním měřítku, kterou Korea začala procházet od konce devatenáctého století.

Michael E. Robinson v jedné ze svých knih zaměřujících se na kulturní nacionalismus interpretuje směr třemi způsoby. Jako první vysvětluje nacionalismus jako sentiment, kdy tento fenomén popisují teoretici jako vrozený a spojený s etnickými a kulturními vazbami. Kvůli tomu do nacionalismu můžeme zařadit jevy jako xenofobii, antikolonialismus nebo vznik progresivních politických stran. Dále mluví o nacionalismu jako konceptu, který se zaměřuje na politický a sociální rozvoj. Je zkoumán jazyk, náboženství, komunikace, kulturní vazby nebo etnické rozvrstvení obyvatelstva. Všechny tyto proměnné jsou pak použity ke studiu konceptu modernizace. V třetím použití je nacionalismus použit k vytvoření ideologie, díky které dojde k zdůraznění národa. Dochází ke vzniku nových politických programů, které chtějí posílit daný národ a upozornit lid na „národní loajalitu“ s cílem nezávislosti či autonomie. Jednoduše řečeno nacionalismus je směr myšlení, kde dochází k vyzdvihnutí určitého národa a jeho lidu, který sdílí území, původ či kulturu.⁷¹

„Jádrem nacionalismu jako ideologie je přesvědčení, že národní stát je konečným a přirozeným politickým vyjádřením skupinové identity. Nacionalističtí ideologové tak přebírají odpovědnost za definování kolektivní identity z hlediska národních symbolů, sdílených kulturních hodnot, náboženství a historických zkušeností. Kromě toho formuje i politické programy, na nichž se takto definovaná kolektivita může posunout směrem k cíli vytvoření národního státu, buď předěláním existujícího státu, svržením stávajícího státu, nebo vytvořením separatistického hnutí za účelem vytvoření samostatného státu s novou identitou, která vznikla z té staré. (...)

⁷¹ ROBINSON, Michael Edson. *Cultural Nationalism in colonial Korea, 1920-1925*. 2014. University of Washington Press. ISBN 9780295805146. str. 8-9

Nacionalismus můžeme tedy definovat jako ideologické hnutí národní identity, které je spojeno s vytvářením programů pro udržení nebo dosažení samosprávy a nezávislosti jménem skupiny, jejíž někteří členové si ji již představují jako skutečný nebo potencionální národ.⁷²

3.2. Počátky na Korejském poloostrově

V Koreji, která se v devatenáctém století pomalu začala otvírat světu, začaly postupně vznikat nové politické myšlenky a jedna z nejpůvodnějších diskusí se týkala otázky národa a souvisejícího nacionalismu.⁷³ Začátkem osmdesátých let devatenáctého století se korejská elita začala zabývat tradičním politickým systémem a jeho možnými změnami. Napomohly tomu i události, které se v této bouřlivé éře udály – rostoucí vliv Západu, reformy Meidži v Japonsku a otevření Koreje v roce 1876.⁷⁴ Na poloostrově se v této době začaly šířit myšlenkové směry – většinou skrz Japonsko – jako například osvícenství, sociální darwinismus, liberalismus či právě nacionalismus. Korejský nacionalismus byl následně také ovlivněn boji mezi velmocemi, které soupeřily na Dálném východě o nejvyšší postavení. Začaly vznikat platformy, které napomáhaly lidu přemýšlet nad tehdejší situací ve státě a díky tomu se Korejci začali vrhat do plánů, jak vládu a společnost zreformovat.⁷⁵ Tuto skutečnost ale doprovázela velká vlna odporu převážně vůči západním mocnostem, kdy došlo k „sjednocení“ Východu, což bylo v té době viděno jako správná cesta k záchraně Koreje a celého kontinentu.⁷⁷

Již zmiňovaná otázka identity a národa se začala v Koreji více diskutovat s ohrožením vlastní suverenity. Tahle identita měla sloužit nejen jako nástroj k vytvoření moderní Koreje, ale také k ochraně země a zajištění samostatnosti. Národ můžeme v korejštině přeložit různými způsoby – nejběžnější jsou *mindžok* (民族), *kungmin* (國民), což mohou být také občané, a *kukka* (國家), stát, či národ. Všechny

⁷² ROBINSON, Michael Edson. 2014. str. 9

⁷³ Mezi další můžeme zařadit například regionální identitu Korejců, třídně rozvrstvená společnost či možné připojení k Japonskému impériu. (SHIN, Gi-wook. 2006. str. 21)

⁷⁴ ROBINSON, Michael Edson. 2014. str. 11

⁷⁵ Korejský poloostrov se nacházel v těžké situaci a Korejci si tuto skutečnost začali uvědomovat. V novinách se objevovalo nespočet záznamů o tehdejší situaci. (SCHMID, Andre. *Korea Between Empires*. Columbia University Press. ISBN 9780231125390. 2002. str. 23)

⁷⁶ SHIN, Gi-wook. 2006. str. 26

⁷⁷ SHIN, Gi Wook. 2006. str. 21-22

tyto formy překlady se postupně začaly objevovat po Kanghwaské dohodě a otevření korejských přístavů. Korea začala rozpoznávat a chápat mezinárodní zákony a prvky modernity a kvůli tomu přišla snaha o vybudování moderního státu.^{78 79}

Velkou roli v tomto případě hrál už zmíněný Klub nezávislosti a Nezávislé noviny, které napomáhaly k šíření informací. Noviny často kritizovaly podmínky žití v Koreji a nabádaly k vybudování civilizovaného národa, k čemuž bylo zapotřebí i osamostatnění. Právě v těchto novinách se začal objevovat pojem *kukka*, který ve svých článcích často používal Ju Kil-čun. Podle něj definice *kukka* zněla:

„Kukka je politická organizace založená na určitém území za účelem sloužit zájmům skupiny lidí a je to subjekt s neomezenou suverenitou. Zkráceně je „kukka“ nezávislá politická organizace.“^{80 81}

Tento termín se začal používat čím dál tím více a objevoval se i v titulcích novin, zvláště během japonské invaze. V *Čosŏn Ilbo* (Denní zprávy Koreje, 朝鮮日報) dokonce zazněla slova, že „*kukka* je to jediné v očích a srdcích Korejců“. Díky vzrůstu popularity tohoto pojmu započala cesta korejských intelektuálů k vysvětlení obsahu slova „národ“. Jednou z důležitých teorií bylo, že národ je živý organismus. Tuto teorii zpopularizoval i Sin Čchä-ho, který také rozlišoval „*kukka*“ a vládu. Tvrdil, že dosah vlády je úzký, zatímco *kukka* je obsáhlá a vydrží delší dobu.

Sin Čchä-ho také propagoval nacionalismus ve snaze posilnit roli *kukka* ve společnosti⁸²:

⁷⁸ Je důležité zmínit spor mezi obyvatelstvem, kde na jedné straně stála skupina, která toužila po osvobození a samosprávě a na druhé straně jiná, která chtěla sice samosprávu, ale nebyla příliš nadšená z představy odtržení vlivu a samostatnosti od Číny. S postupem času ale čínský vliv na poloostrově začal upadat. (SONG, Kue-Jin. The Introduction of the Concept of ‚Nation‘ into the Korean Society and the Adaptation of Its Usage. *International Journal of Korean History*. 13(1). 2009. str. 128. Dostupné z: <https://ijkh.khistory.org/upload/pdf/13-06.pdf>)

⁷⁹ Do popředí se draly otázky, které se týkaly převážně postavení Koreje na mezinárodní úrovni a vznik nového civilizovaného státu (SHIN, Gi-wook. 2006. str. 26)

⁸⁰ SONG, Kue-Jin. 2009. str. 129.

⁸¹ Tato definice ale nedokázala vysvětlit práva individuálních osob na území státu.

⁸² Po invazi Japonci, se Sin odklonil od tohoto pojmu a místo toho se zaměřil na nový – mindžok, kdy se věnoval spirituálním stavům národa. Také se výrazně vyjadřoval k osamostatnění Koreje. Později, během japonské okupace, se od nacionalismu dostal až k anarchismu.

„V dnešním světě, kde všechny národy tvrdě bojují mezi sebou, pokud se oddáme pan-asianismu místo toho, abychom propagovali nacionalismus, je to jako být člověkem, žijícím v dnešním světě, a který se zároveň obává o boj, který se stane na jiné planetě v budoucnu (...) kukka je primární a Asie je sekundární.⁸³

Dalším důležitým překladem slova národ je „kungmin“. *Kungmin* jako pojem neexistoval v Koreji v předmoderní době – nejbližší tomuto výrazu mohlo být slovo *päksöng* (百姓), které se používalo ve smyslu vyjádření požehnání krále ke svému lidu. Tradičně se překládá jako běžný lid. *Päksöng* ale nevyjadřoval žádná práva jedinců a Korejci tuto skutečnost chtěli změnit. Vznikl tedy názor, že by se monarchie měla změnit na samosprávu a spojit dohromady krále s konceptem „min“ (民), který představoval nižší třídy sociálního systému v Koreji. To se ale nakonec nelíbilo Osvícenské straně, která si stála za názorem, že obyvatelé nižších tříd by neměli tímto způsobem dostat právo participovat v politice.⁸⁴

Ju Kil-džun používal ve svých dílech slovo „inmin“ (人民), které v překladu znamená „lid“. Ju mluvil o svobodě a právech jedinců; zároveň ale zdůrazňoval, že zákony státu jsou důležitější než základní práva občanů.⁸⁵ Podle něj také obyčejné obyvatelstvo nemělo nárok na rozhodování v politice, převážně z důvodu nízké vzdělanosti a možného nepochopení.

Kungmin se sice v novinách používal, nepatřil ale k žádnému mainstreamovému užití, sloužil spíše jako značka osvícenství a vzdělanosti. Až postupně se termín dostal do popředí, a to na začátku 20. století.⁸⁶ Zároveň ale víme, že koncept *kungmin* nebyl před rokem 1907 hluboce zdaleka propracovaný. Bylo ale potřeba upozorňovat na suverenitu mezi obyvatelstvem. To dokázal Sin Čchä-ho, který zahrnul do *kungmin* právě pojem suverenity. Jeho hlavním cílem bylo přinutit Korejce přiložit ruku k dílu a překonat krizi, kterou Korea v té chvíli procházela.⁸⁷

⁸³ SONG, Kue-Jin. 2009. str. 130-131

⁸⁴ Tuto skutečnost ovlivňoval nadále vliv konfucianismu v korejské společnosti. (SONG, Kue-Jin. 2009. str. 132)

⁸⁵ SONG, Kue-Jin. 2009. Str 132

⁸⁶ Vznikla zde například i organizace Kukmin-kjojukhö (國民教育會), což byla patriotická osvícenská skupina, která vznikla v roce 1904 v Söulu, která termín kukmin používala za účelem komunikace s „obyčejným“ obyvatelstvem. Také se organizaci říkalo Korejská Národní Asociace Vzdělání.

⁸⁷ SONG, Kue-Jin. 2009. Str 144

Posledním důležitým termínem je *mindžok*⁸⁸, který je navázán na silný koncept etnicity. Vůbec první záznam slova pochází z roku 1897 z Japonska. V Koreji byl poprvé použit roku 1900 v novinách.⁸⁹ Po anexi Japonskem začalo slovo znamenat „skupinu lidí, která žila na stejném, ohraničeném území na hranicích národa“.

Sin Čchä-ho začal propagovat nové psaní historie za pomoci *mindžok* a zdůrazňoval národ, který byl složen z národního ducha. Bez národního ducha, nemůže existovat stát. Tento koncept napomohl k utvoření korejské národní identity a stal se ze všech tří konceptů nejoblíbenějším.^{90 91 92}

Důležitou roli v šíření informací měly v Koreji noviny, které byly dominantní formou médií. Noviny sice v té době nedovolovaly dlouhé diskurzy, i přesto ale dokázaly obsáhnout několik různých témat, které se zabývaly otázkou národa. Článků vycházelo velké množství, což vedlo k pestrosti názorů. První tyto noviny byly už zmíněné *Tongnip sinmun*, které vznikly v roce 1896. Dále následovaly *Hwangsöng sinmun* (Kapitálové noviny, 皇城新聞) založené o 2 roky později. Tento deník se zaměřoval převážně na konfuciánskou elitu. Pak můžeme zmínit například *Čeguk sinmun* (Imperiální deník, 帝國新聞) a *Tähan mäil sinmun* (Denní zprávy Koreje, 大韓每日申報), které byly unikátní tím, že byly vlastněny Britem Ernestem Bethellem (裴說, 1872-1909). Tím byly chráněny mimo jiné teritoriálním zákonem a mohly tudíž obsahovat detailnější články převážně o Japonsku. Nakonec byly noviny ale zrušeny díky anexi a vznikly z nich *Mäil sinmun* (Denní zprávy, 每日新報). Poté následovala doba temna.⁹³

⁸⁸ Před pojmem *mindžok*, se používal ještě termín „*dongpo*“ (同胞) (SONG, Kue-Jin. 2009. str. 144)

⁸⁹ Byly to *Hwangsöng sinmun* (皇城新聞)

⁹⁰ Můžeme zde poznamenat například fakt, že korejsky se nacionalismus se přeloží za pomoci slova *mindžok* jako *mindžok-džu-üi*. (民族主義) (SONG, Kue-Jin. 2009. str. 145)

⁹¹ Více informací ke konceptu v nadcházející kapitole.

⁹² SONG, Kue-Jin. 2009. str. 127-141

⁹³ SCHMID, Andre. 2002. str. 48-54

3.3. Odmítání čínského vlivu

Ke konci devatenáctého století se Čína začala ocitát v očích Korejců na blízké či stejné úrovni jako Korea, což znamenalo velký odklon od dřívějšího přístupu k sousední velmoci. Nacionalistická vlna donutila Korejce myslet na svoji svobodu a nezávislost a mnoho autorů té doby zastávalo názoru, že se Korea musí odstříhnout od sdíleného kulturalismu se zbytkem východní Asie, zejména Číny.

Důležitou listinou se stala Šimonosecká mírová smlouva podepsaná v roce 1895 mezi Japonskem a Čínou, kde dynastie Čching poprvé uznala samostatnost Koreje. Tím skončil tributární vztah mezi těmito zeměmi, který existoval po dlouhá staletí. Porážka Číny v čínsko-japonské válce (1894-1895) také znamenala odklonění se od „starého“ k „novému“. Čína najednou přišla o svoji privilegovanou pozici a Korejci tuto velmoc začali vnímat jako „národ bez civilizace“. ⁹⁴ Autoři Čínany popisovali jako „líné“ a tvrdili, že se u nich „lenost stala zvykem“. Čína se tak v myslích Korejců stala perfektním protikladem Západu, symbolem barbarů v kontrastu se Západem jako symbolem civilizace. ⁹⁵ Tato změna centralizace vlivu se stala zásadní při tvoreni korejské identity existující mimo tradiční východoasijský kontext. ⁹⁶

3.4. Pan-asianismus versus nacionalismus

Na přelomu dvacátého století se do popředí myslí dostaly dvě ideologie – pan-asianismus a nacionalismus. Tyto myšlenkové směry byly stimulovány novým systémem světa ovládaným převážně západními civilizacemi. Když Korea konečně otevřela svou bránu do světa, Západ už patřil mezi dominantní vládce na mezinárodní úrovni. Dálný východ tedy následně začal diskutovat a jednat, aby mohl započít svoji

⁹⁴ Noviny začaly Čínu popisovat v čím dál tím víc kritičtějších poznámkách. V jednom z článků byla Čína vybarvena jako země, která „se vzdává jen teritorií a práv ostatním“. *Hwangsŏng sinmun* psali o Číně, jako o zemi, která ztrácí rychle svoji moc a v jednom ze svých článků upozorňovaly i na fakt, že „větší procento území a obyvatelstva spadá pod britskou autoritu a v čínském teritoriu nebyla postavena ani jedna železnice či dŭl“. (SCHMID, Andre. 2002. str. 58)

⁹⁵ Čínské obyvatelstvo začalo být vystavováno ustavičným xenofobním poznámkám, kdy například čínští emigranti v Koreji byly popisovány takto: (..) „dělají naše špinavé ulice ještě špinavější a představují náš lid opiu“ (..) Takové lidi nechceme, aby přicházeli do Koreje.“ (str. 59) V *Tongnip sinmun* Čína sklídila posměch, v *Hwangsŏng sinmun* spíše s Čínou sympatizovali díky společné minulosti a měli o Čínu „starost“. (SCHMID, Andre. 2002. str. 60)

⁹⁶ SCHMID, Andre. 2002. str. 60

misí o dohnání Západu. Mnoho lídrů východoasijských zemí se snažilo o fúzi západního a východního směru myšlení. Díky tomu vznikl koncept „Východu“⁹⁷.

Kvůli výzvám Západu, kterým Korea čelila, začaly pronikat do popředí lidu pan-asianismus a nacionalismus, které napomáhaly k vytváření nové identity potřebné k posílení země. Každá skupina se ale vyznačovala jiným pohledem na svět a případnými názory na vyřešení situací týkajících se Koreje.⁹⁸

Pan-asianisté se zaměřovali výhradně na boj, a na rozdíly, mezi „bílou“ (paksäk indžong, 白色人種) a „žlutou“ (hwangsäk indžong, 黃色人種) rasou. „Žlutá“ rasa se týkala převážně Číny, Japonska a Koreje. Pan-asianisté zastávali názoru, že obyvatelé těchto zemí (později tam byl zařazen i celý východ Asie) jsou součástí stejné „rodiny“ a chtěli spolupracovat společně proti západním civilizacím. Nebyla to ale pouze situace regionální, do rozlišení spadalo například i kulturní bohatství.⁹⁹ Pan-asianisté pátrali mezi asijsko-východními tradicemi a snažili se produkovat opaky západních diskurzů.

Mezi tuto skupinu lidí můžeme zařadit například Kim Ok-kjuna nebo Jun Či-hoa. Jun volal po sjednocení Východu proti Rusku. V jeho deníku Rusy dokonce označil za „opilé a ortodoxní“. Také prohlašoval, že mezi Korejci a Japonci panuje společný zájem kvůli jejich stejné rase či náboženství.

„(...) Japonsko, Čína a Korea musí mít jeden společný cíl, společnou politiku, společný ideál – zachovat Dálný východ jako permanentní domov pro žlutou rasu a učinit tento domov tak krásným a šťastným, jak to příroda chtěla.

Jak víme z historie, nebylo to poprvé, kdy byla Korea spojována se svými geografickými sousedy. Silný čínský vliv v minulosti však ztratil na síle a do popředí se právě díky pan-asianismu dostalo Japonsko, které bylo viděno jako „lídr“ a prostředek k dosažení vývoje asijských civilizací na úkor Západu.¹⁰⁰

⁹⁷ SHIN, Gi-wook. 2006. str. 28

⁹⁸ SHIN, Gi-wook. 2006. str. 29

⁹⁹ SHIN, Gi-wook. 2006. str. 39-40

¹⁰⁰ Například Jun Čchi-ho s nadšením pogrataloval Japoncům nad vítězství v rusko-japonské válce (1905) a Japonsko nazval „asijských rájem“. (SHIN, Gi-wook. 2006. str. 33)

Nacionalisté se zase zaměřovali pouze na jednotlivé státy a národy s nimi spojené, neohlíželi se na rasu či oblast, ze které určitý lid pocházel. Na rozdíl od pan-asianistů se zaměřili na boj s imperialismem.¹⁰¹ Také už nepovažovali Čínu za svého spojence a odmítali jakýkoliv její vliv.¹⁰² Korejští nacionalisté také bojovali za povýšení národa a hledali nový způsob vyjádření korejské identity. Jejich cílem bylo zkoumat vlastní historii s cílem ukázat světu Koreu jako speciální a unikátní. Poukazovalo se na jakékoliv odchylky od zbytku světa, můžeme zde zmínit například i korejské písmo hangŭl. Korejská historie se začala používat jako nástroj k vytváření narativu o korejském etniku a odmítala spojení se sinocentrickou Koreou.^{103 104}

Nakonec národ zvítězil nad regionem a nacionalismus během několika dalších let začal nabývat na popularitě. Největším důvodem byla anexe Koreje japonským impériem. Po této události byl pan-asianismus v Koreji viděn negativně a byl spojován s kolaboranty. Jak ale poznamenává Shin Gi-wook ve své knize, díky konkurenci těchto dvou myšlenkových proudů se nacionalismus dokázal vyvíjet a reformovat.¹⁰⁵

¹⁰¹ SHIN, Gi-wook. 2006. str. 28

¹⁰² SHIN, Gi-wook. 2006. str. 35

¹⁰³ SHIN, Gi-wook. 2006. str. 28

¹⁰⁴ Korejští nacionalisté jako Sin Čchä-ho, Pak Ůn-sik (朴殷植, 1859-1925) a Ču Si-gjŏng (周時經, 1876-1914) ostře kritizovali pan-asianisty a bojovali za posílení korejské identity.

¹⁰⁵ SHIN, Gi-wook. 2006. str.39-40

4. Sin Čchä-ho

4.1. Život Sin Čchä-hoa

Sin Čchä-ho (申采浩) se narodil roku 1880 v okrese Čchöngsäng v provincii Čchungčchöng (dnešním metropolitním městě Tädžön). Jeho rodina¹⁰⁶ patřila ke starému jangbanskému rodu, který ale ztratil svoje důležité postavení ke konci devatenáctého století. Jeho otec zemřel, když byl Sin Čchä-ho velmi mladý, a proto si ho pod svá křídla vzal jeho dědeček, který ho následně začal i vzdělávat. Moc informací není o této době známo, je však jasné, že Sin byl skvělým a bystrým žákem.¹⁰⁷ Jeho vzdělání se ještě prohloubilo, když nastoupil do konfuciánské akademie Sönggjungwan (成均館) v roce 1898.

Během svých studií sám Sin učil v hagwönu¹⁰⁸, kde se setkal s osvícenci jako například Pak Ůn-sikem nebo An Čchang-hoem (安昌浩, 1878-1938). V roce 1905 získal diplom a rychle se začlenil mezi intelektuály v Söulu, kde začal psát do Hwangsöng sinmun a po čtyři roky (1906-1910) pro Tähan mäil sinbo. Psal i do několika magazínů, z nichž nejznámějším je Sonjön (Mládí, 少年), který založil Čchö Nam-son.

Sin se začal i velmi rychle angažovat v politice. Byl součástí kruhu osvícenských intelektuálů, složeného zejména ze studentů, cestovatelů a progresivních tradicionalistů. Všichni měli stejný cíl – zajistit, aby Korea převzala západní myšlenky. Cítili, že v tehdejší situaci se Korea musí problémům postavit čelem.

Po anexi Koreje Japonskem exiloval Sin do Číny, konkrétně do města Čching-tao na pobřeží Žlutého moře, kde také publikoval. Následně se přestěhoval do Pekingu. I nadále se angažoval v politice, kde už byl jasný jeho nacionalistický směr myšlení a zájem o korejskou

¹⁰⁶ Otec Sin Kwang-sik a matka Pak z Mir-jang.

¹⁰⁷ Jeho dědeček ho podle všeho učil velice přísně od jeho šesti let. Sin Čchä-ho dokázal v deseti letech psát básně v čínských znacích. (KIM, Ki-süng. Sinč Čchähoüi tonngnip untonggwa jöksainsigüi pjönhwa [Hnutí za nezávislost a proměna vnímání historie Sin Čchä-hoa] *Čungwönmunhwajöngu* [Deník *Čungwön Munhwa*]. 15. Čchungbuktähakkjo Čungwönmunhwajönguso. 2010. str. 36. Dostupné z: <http://www.dbpia.co.kr/journal/articleDetail?nodeId=NODE02412456>)

¹⁰⁸ Soukromé vzdělávací akademie v Koreji.

historii.¹⁰⁹ V té době také hodně cestoval, například po Mandžusku, kde objevoval pozůstatky z dob Kogurja a Parhä. Od roku 1915 žil ale opět převážně v Pekingy.¹¹⁰

V roce 1919, kdy v Koreji proběhlo Hnutí 1. března¹¹¹ a po vzniku Prozatímní vlády v Šanghaji, se v rámci Prozatímní vlády stal šéfem Shromáždění delegátů a také pracoval jako ředitel Oddělení vnitřních záležitostí (1920). O rok později se ale vrátil do Pekingy a ponořil se do studia historie. Učinil tak kvůli svému nesouhlasu se zvolením I Süng-mana (李承晩, 1875-1965) prezidentem Prozatímní vlády.¹¹² Hlavním důvodem bylo, že I byl zastánce starého tradičního systému, zatímco Sin požadoval změnu.¹¹³

Od roku 1922 se Sin postupně začal více zajímat o anarchistická hnutí a s nimi spojené skupiny a od roku 1923 už pouze hlásal násilí jako prostředek k boji proti Japoncům. Následující léta pokračoval s psaním, ale v roce 1929 byl zatčen, když se snažil propašovat falešné bankovky přes čínské hranice.¹¹⁴ Nakonec v roce 1936 zemřel v 56 letech ve vězení na komplikace spojené s mozkovým krvácením, omrzlinami, podvýživou a následky mučení.¹¹⁵ Jeho ostatky byly navraceny – i přes jeho vůli – do Koreje a rozprášeny v jeho rodném okrese.¹¹⁶¹¹⁷

4.2. Nacionalistická historiografie

Korea má dlouhou historii. Vůbec nejstarší záznamy, které Koreu zmiňují, pocházejí z čínského území a jsou psané klasickou čínštinou. Můžeme zde zmínit

¹⁰⁹ ROBINSON, Michael. National Identity and the Thought of Sin Chaeho: Sadaejuui and Chuch'e in History and Politics. *The Journal of Korean Studies*. 5. Duke University Press. 1984. str. 125-126 Dostupné online z: <https://www.jstor.org/stable/41490188>

¹¹⁰ KIM, Ki-süng. 2010. str. 39

¹¹¹ Dne 1. března 1919 se rozpoutalo národní povstání za nezávislost Koreje potom, co bylo vydána *Deklarace nezávislosti*, kterou podepsal právě i Sin Čchäho. Uskutečnilo se velké množství demonstrací (kolem 1500) během několika následujících měsíců. Toto hnutí napomohlo ke vzniku Prozatímní vlády v Šanghaji.

(Velvyslanectví Korejské republiky v České republice. *Korea, země hledící do budoucnosti*. Fraus. 2014. str. 6)

¹¹² I Süng-man se poté v roce 1948 stal prvním prezidentem nově vzniklé Korejské republiky a v mandátu vytrval až do roku 1960, kdy byl donucen rezignovat a odejít do vyhnanství.

¹¹³ ROBINSON, Michael. 1984. str. 139

¹¹⁴ Zatčení Sinovi přivedlo velkou popularitu doma v Koreji, ale Sin po roce publikování do korejských novin, už psát odmítl. (ROBINSON, Michael. 1984. str. 127-128)

¹¹⁵ ČU, In-sök, Pak Pjông-čchol. Čečang Sin Čchähoü mindžokkwa mindžunge tähan ihä. [Pochopení „Mindžok(národa)“ a „Mindžung(lid)“ od Sin Čchä-hoa] *Mindžoksasang*. 5(2). Hanguk mindžok sasang hakhö [Korejská asociace Korejských idejí] 2011. str. 145. Dostupné online z: <http://www.dbpia.co.kr/journal/articleDetail?nodeId=NODE01689585>

¹¹⁶ Po jeho smrti Japonci zakazovali publikovat jakékoli jeho knihy a odmítali jeho existenci. (ROBINSON, Michael. 1984. str. 128)

¹¹⁷ ROBINSON, Michael. 1984. str. 125-128.

například historika a zakladatele čínské historiografie S'-ma Čchien (司馬遷, 145/135 př.n.l. – 86 n.l.) s jeho dílem *Zápisky historika* (太史公書). Důležitou knihou se také stala *Knih dynastie Wei* (魏書, 551-554 n.l.), kde přímo v jedné z kapitol je popisován národ „barbarů z východu“, do kterého zapadaly na Korejském poloostrově žijící národy Kogurjō, Pujō, Mahan, Je nebo Čchinhan.

Z doby Tří Království se bohužel nedochovaly žádné historické záznamy. Podle odkazů na starší díla ale víme, že se ve třech královstvích historie zapisovala¹¹⁸. Psaní historie se pak ještě zdokonalovalo během období Sjednocené Silly (668-935 n.l.).¹¹⁹

Korjō během své existence dosáhlo na mnoho úspěchů v oblasti umění a náboženství, konfucianismus i buddhismus byly využívány k budování lepšího státu. Vůbec nejdůležitějším dílem doby se stala kronika *Historie Tří Království* (Samguk sagi, 三國史記), která byla dokončena v roce 1145 Kim Pu-sikem (金富軾, 1075-1151). Kniha se skládá ze čtyř částí – analů, tabulek, pojednání a biografí – a zaznamenává období od vzniku Tří Království až do pádu Sjednocené Silly v roce 935.¹²⁰

Dále je ještě důležité zmínit *Nepominutelné události Tří Království* (Samguk jusa, 三國遺事), které dal dohromady buddhistický mnich Irjōn (一然, 1206-1289) v roce 1281. *Samguk jusa* je spíše kompilací příběhů z období Tří království než dílo historiografické. Tyto příběhy byly také často neuvěřitelného nebo nadpřirozeného rázu. Byly to legendy, mýty a pohádky.

Dynastie I – která vznikla v roce 1392 – si dávala záležet na učení se historii. V této době vznikla *Historie Korja* (Korjōsa, 高麗史), která byla psána převážně

¹¹⁸ Důležité je zde zmínit například dílo *Nihon shoki* (Kronika Japonska), která zmiňuje mnoho korejských zdrojů pocházejících z Pákče. (CHOE, Yong-ho. An Outline of Korean Historiography. *Korean Studies*. 4. University of Hawai'i Press. 1980. str. 3. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/23717670>)

¹¹⁹ Jedním z předních historiků této doby se stal Kim Tā-mun (金大問) ze Silly, který napsal například díla *Záznamy z Hansanu* (Hansangi) nebo *Anály Hwanrangů* (Hwarang segi). Žádná z jeho knih se nedochovala. (CHOE, Yong-ho. 1980. str. 4)

¹²⁰ Kniha se stala kontroverzní a mnoho historiků nesouhlasí s její přesností a pravdivostí. Důvod byl jasný. Protože byla kniha psaná vítěznou dynastií, pochybuje se, jestli šlo o fakta či zkreslení. Tím se převážně zabýval Sin Čchä-ho.

z důvodu opodstatnění svržení Korja a vzniku Čosönu s dynastií I v čele.¹²¹ Kniha byla oficiálně dokončena v roce 1451.^{122 123}

S příchodem modernity v devatenáctém století zaznamenala historiografie posun. Japonští studenti začali používat západní systémy zápisů a odklonili se tak od klasického konfuciánského tradičního stylu. Co to je ale znamenalo? Konfuciánská historiografie byla nedílnou součástí studia klasických textů a umění. Hlavní funkce byla sloužit jako zrcadlo a uložisko znalostí, což mělo panovníkovi a úředníkům pomoci jednat morálně a eticky. Jako politický nástroj měla historiografie funkci přidělování chvály a viny. I když existovaly zápisy soukromé i veřejné, konfuciánská historiografie byla v podstatě psána jen úředníky pro další úředníky.¹²⁴

Japonsko, které mělo nad Koreou až do roku 1945 dominantní postavení, se ale snažilo o vymazání korejské historie.¹²⁵ Jak ovšem píše Henry Em, koloniální historiografie si klade za cíl demonstrovat společné kořeny Japonska a Koreje, podporovat asimilační politiku a kritizovat korejský vývoj historie, který je založený na čtyřech bodech – frakcionářství, zaostalém developmentu země, společné historie Koreje s Mandžuskem a okolními národy a odmítání spojení s Japonskem. Koloniální historiografie se vyznačuje převážně japonskou snahou o odůvodnění anexe Koreje. Tu vysvětluje, i díky společné starověké historii, jako nutnou k progresu Koreje k modernitě.

Tyto interpretace se začaly objevovat i v historických učebnicích. V *Chōsen shi* (Historie Koreje, 1892) Hayashu Taisuke (1854-1922) uvádí, že Korea ve starověku byla na severu kolonií Číny a na jihu zase Japonska. Fukuda Tokuzō (1874-1930) v jeho *Kankoku no keizai soshiki to keizai tani* (Ekonomické unity a ekonomická organizace v Koreji, 1904) zase mluvil o stagnaci Koreje a přirovnal Čosön na konci devatenáctého století k Japonsku ve století desátém.¹²⁶

S postupnou decentralizací Číny začalo Japonsko bojovat o přední vliv mezi zeměmi východní Asie a chtělo ukázat schopnost Japonců být na stejné úrovni se

¹²¹ V knize například byly poslední dva králové Korja pojmenováni jako „rebelové“, kteří nepocházeli z královského rodu. (CHOE, Yong-ho. 1980. str. 11)

¹²² Pro více informací a detailů doporučuji studii *An Outline of Korean Historiography* od Čchö Jōng-ho.

¹²³ Historická díla z dob Čosönu se dají rozdělit do dvou skupin. Oficiální záznamy obdržely státní sponzorství, zatímco neoficiální záznamy byly spisy soukromých učenců. (CHOE, Yong-ho. 1980. str. 10)

¹²⁴ EM, HENRY H. *The Great Enterprise: Sovereignty and Historiography in Modern Korea*. Durham; London: Duke University Press. 2013. ISBN 978-0-8223-5372-0. str. 82

¹²⁵ CHOE, Yong-ho. 1980. str. 2-18

¹²⁶ CHOE, Yong-ho. 1980. str. 17-18

západní civilizací. Díky tomu vznikla nová akademická disciplína *tōyōshi*, tedy „Orientální historie“, která měla za úkol popisovat japonskou historii jako jedinečnou, ale na stejné úrovni jako historii západní.

Jako odpověď na vliv imperialismu a historiografie z Japonska začal Sin Čchä-ho psát nacionalistickou historiografií.¹²⁷ Hlavní témata se opírala výhradně o ideu toho, že Korea je a vždycky byla země unikátní společnosti a kultury. Dílem *Toksa sillon* (Nové čtení historie, 讀史新論) vydaným v roce 1908 napomohl k novému pochopení korejské historie.¹²⁸ Mezi další nacionalistické historiografy můžeme zařadit Čchö Nam-söna (崔南善, 1890-1957), An Čchä-honga (安在鴻, 1891-1965) nebo Mun Il-pjönga (文一平, 1888-1939).

Ke psaní historie se všichni dostali výhradně kvůli ztrátě samostatnosti své země, když ve svém mládí neviděli smysl ve „staré Koreji“. Nesouhlasili také s přepisováním korejské historie japonskými intelektuály. Proto se zaměřili na postavení korejské identity, která měla napomocť korejskému lidu se postavit imperialismu.¹²⁹ Zaměřili se na starověkou historii, a to převážně ze dvou důvodů – tuto část historie Japonci nejvíce zkreslovali, a nacionalisté potřebovali objevit domácí tradici, která nebyla ovlivněna jiným národem.

Sin Čchä-ho viděl nacionalismus jako zbraň k boji imperialismu a k tomu byla zapotřebí kolektivní identita. Proto ustavičně zdůrazňoval nutnost korejského lidu se vzdělávat v oblasti historie, náboženství a obchodu k posílení patriotismu. Naprosto odmítal orientalismus a jakékoliv spojení s ostatními národy ve východní Asii.¹³⁰

Jeho tvorbu a myšlenky je možné rozdělit na tři různé etapy. První je období patriotismu, kdy Sin psal aktivně do novin. Druhá etapa je ta v exilu, kdy byl Sin aktivní v Prozatímní vládě a třetí je jeho období anarchismu, které trvalo až do jeho smrti v roce

¹²⁷ Je ale důležité poznamenat, že nacionalistická historiografie si i nadále ponechala některé znaky historiografie konfuciánské, například pojetí historie jako zrcadla pro současnost či funkci přidělování chvály a obviňování. (EM, HENRY H. 2013. str. 82)

¹²⁸ EM, HENRY H. 2013. str. 93-98

¹²⁹ CHOE, Yong-ho. 1980. str. 18-19

¹³⁰ HAN, Kee-hyung. Sin Chaeho and Nationalist Discourses in East Asia. *Sungkyun Journal of East Asian Studies*. 2(2). 2002. Kapitola III. Sin Chaeho's Views on Nationalism and East Asia

1936. Tato evoluce odpovídá tehdejším životním podmínkám a často se měnící politické situaci.¹³¹

Hlavním cílem období patriotismu v životě Sina bylo docílit vytvoření kolektivní identity Korejců, která měla napomoci vytvořit na Korejském poloostrově silný a samostatný stát. Zde se zrodila i hlavní myšlenka celé nacionalistické historiografie – „Stát je organismus národního ducha“.

Jak už bylo řečeno, Sin se během svých studií setkal s množstvím korejských osvícenců, kteří ho inspirovali. Když po dokončení vzdělání začal psát do novin Hwangsöng sinmun a Tähan mäil sinbo, tvrdě se opíral do Japonců a zastánců této velmoci v Koreji. Věřil, že dokáže v Korejcích probudit ducha patriotů, protože patriotismus dle něj „určuje vzestup a pád země“. Patriotismus znamenal přežití národa.¹³² Můžeme tedy shrnout toto období jako boj Korejců o svrchovanost, pokus o vytlačení koloniálních sil a vytvoření nové moderní korejské civilizace.

V době exilu se Sin zabýval studiem Čosönu a i nadále se věnoval tisku. Po rozsáhlých demonstracích v roce 1919 Sin změnil své názory a uvědomil si, že Japonsko může porazit jen lid. Sin byl tvrdý odpůrce jakéhokoliv diplomatického přístupu, zastával názor, že výsledků se dá dosáhnout jen radikálními prostředky. Stručně řečeno, Sin v exilu žádal o přímou a násilnou revoluci v boji za samostatnost.

Krátce na to ve dvacátých letech se Sin Čchä-ho stal hlavní tváří anarchistických hnutí v Koreji. Když v roce 1923 vydal *Deklaraci Čosönské revoluce*, zajistil si doma popularitu. Je nutné říct, že Sin nabádal až k teroristickým útokům.¹³³

4.3. Mindžok a hledání korejské identity

I přes dlouhou historii Koreje trvalo až do konce devatenáctého století, než Korejci začali přemýšlet nad tím, co znamená být „Korejcem“ a kdo takový „Korejce“ vůbec je. Sin Čchä-ho zásadně odmítal tradiční korejskou historiografii. Největším trnem v oku se stal Kim Pu-sik, se kterým Sin silně nesouhlasil. Ve svém díle *Čosön sanggosa* (Raná historie Čosönu, 1931) kritizuje Sin Kima z mnoha důvodů.

¹³¹ SÖK, In-sön. Čelčang Sin Čchähoüi jöksagwankwa mindžok undong [Sin Čchä-ho a jeho pohled na historii a národní hnutí]. *Mindžoksang* [Národní myšlení]. 11(2). Hangukmindžoksasanghakhö [Korejská asociace národního myšlení]. 2017. str.20. Dostupné z:

<http://www.dbpia.co.kr/journal/articleDetail?nodeId=NODE07421504>

¹³² SÖK, In-sön. 2017. str. 20-23

¹³³ SÖK, In-sön. 2017. str. 23-27

Zdaleka nejvíce nesouhlasil s Kimovým přesvědčením, že Silla byla nejsilnějším a nejdůležitějším národem v Koreji. Sin viděl silný národ v Kogurju, které popisoval jako potomky království Pujö a legendárního Tanguna.^{134 135}

Sin kritizoval ale i vydávané učebnice historie, které byly překládány z japonských zdrojů, a tudíž nebyly dokonalé a zastávaly japonský úhel pohledu. Sin namítal, že není možné, aby Korejci „mohli z těchto knih cítit hrdost, když historie byla psaná z pohledu cizince“. To byl pro něj hlavní impulz napsat vlastní historii. Ovlivněn sociálním darwinismem, jeho historie Koreje se stala příběhem evoluce a utrpení Korejců, kteří bojovali tvrdě za svou existenci. Hlavním cílem pro Sina bylo Koreu kompletně odstránit od okolních zemí a jejich případných vlivů – což znamenalo i od konfucianismu. Během bouřlivého období (1900-1910) se Sin snažil o posílení národního ducha. Proto Sin přišel s konceptem *mindžok*, který znamenal, že národ je živý organismus tvořený z národního ducha.¹³⁶ Koncept *mindžok* se poprvé objevil v Japonsku v době reformy Meidži, kde se začal používat v japonštině (japonsky *minzoku*). Poté se rozšířil do Číny. V devadesátých letech devatenáctého století se poté koncept začal používat ve spojení s etnikem. Je důležité si proto uvědomit, že *mindžok* jako pojem Sin nedefinoval. Sin nikdy tvrdil, že by koncept vymyslel, pouze tento koncept zpopularizoval, převážně díky *Toksa sillon*. Sin zdůrazňoval, že bez „mindžok neexistuje historie“. Důležitý je fakt, že *mindžok* podle něj představoval transcendentální jsooucn, které bude vždycky existovat. Stát potom představoval „organické tělo poskládané z ducha mindžok“.¹³⁷

Je podstatné zmínit, že Sin i přes své odmítavé poznámky o historících, kteří se zajímali pouze o určitá území, měl sám velký zájem o Mandžusko. Můžeme zde vidět důležitý rozdíl, kde japonští historikové viděli Koreu závislou na Mandžusku, zatímco Sin Čchä-ho viděl Mandžusko jako součásti pradávnej historie Koreje. Toto byla pro něj tzv. „nová historie“, která měla etablovat důležitou roli Mandžuska. Sin si dal proto za cíl obnovit slávu tohoto území. Pro Sina byla geografie důležitá, zkoumal ji ale

¹³⁴ Mýtická postava, která založila Starý Čosön. Více informací v následující podkapitole.

¹³⁵ Více informací v analýze *Toksa sillon*.

¹³⁶ ROBINSON, MICHAEL. 1984. str. 129-132

¹³⁷ SCHMID, Andre. Rediscovering Manchuria: Sin Ch'aeo and the Politics of Territorial History in Korea. *The Journal of Asian Studies*. 56(1). Association for Asian Studies. 1997. str.28-32. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/2646342>

prostřednictvím *mindžok*, což předchází historici nedělali a dávali přednost samotné geografii. To byla podle něj další chyba.¹³⁸

4.4. Symbol Tanguna

S rostoucím zájmem o korejskou historii, přišel i zájem o původ korejského národa. S tím je spojený legendární Tangun, jehož první zmínky se objevily v *Samguk jusa*, kde bylo řečeno, že Tangun v roce 2333 př.n.l. sestoupil z nebes. Tento příběh následně sloužil jako mýtus založení Starého Čosönu. Předtím než byla Tangunovi přiřazena přední role jako symbolu budování korejského národa, ještě existovala jiná postava – Kidža (箕子). O něm se zase zmínil Kim Pu-sik v *Samguk sagi*. Zajímavostí může být, že v *Samguk sagi* se jméno Tangun neobjevilo ani jednou. Kidža byl podle všeho úředník z dynastie Šang, který utekl na východ a usadil se na Korejském poloostrově, kde založil i své království. Neexistují důkazy o tom, že by Tangun nebo Kidža kdy žili; to se týká jak archeologických, tak písemných pramenů. Příchod Kidžy je spojován s příchodem konfucianismu a čínských znaků, přeneseně je pak vnímán jako počátek civilizace. Proto je během konfuciánského Čosönu dáván důraz právě na Kidžu.

Díky silnému sinocentrismu¹³⁹, který v Koreji vládl po staletí, se Kidža stal ideálním symbolem národa. Napomáhalo to nadřazení Číňanů – všichni Korejci (i králové) se zodpovídali čínskému císaři, který měl nejvyšší postavení – byl mu svěřen mandát Nebes. Až v sedmnáctém století lidé začali obracet a vliv sinocentrismu začal opadat. Tangun měl ale stále nižší postavení než Kidža, a to hlavně kvůli konfuciánskému vlivu. Nic se nezměnilo ani na přelomu devatenáctého a dvacátého století, kdy se v učebnicích běžně objevovaly pouze narativy soustředující se na Kidžu. Mezi tyto učebnice patří *Čosön jöksa* (Historie Čosönu, 1895) nebo *Čchodŭng Tädong jöksa* (Základní historie Velkého Východu, 1895). S narůstajícím nesouhlasem s čínským vlivem na poloostrově zároveň vzrostl i odpor vůči čínskému nadřazení. V textech se proto začaly objevovat slova a fráze¹⁴⁰, které naznačovaly ztrátu privilegií čínského národa.

¹³⁸ SCHMID, Andre. 1997. str. 30-33

¹³⁹ Představa, že Čína je kulturní a politický střed světa.

¹⁴⁰ Například slovo *inguk* (sousední stát)

S postupnou decentralizací Číny se Tangun dostal do popředí pozornosti¹⁴¹ a s ním i často spojovaný mindžok. Sin Čchä-ho byl vůbec první, kdo spojil představy počátku korejského národa s dobou Tanguna.¹⁴² Při vytváření etnické historiografie (mindžok sahak) Sin odsoudil historiky, kteří se zajímali „pouze“ o teritoria a nehleděli na jiné okolnosti. Podle něj se pouze podívali na hranice země a usoudili, že všichni obyvatelé Čosönu byli automaticky Korejci. Sin namítal, že tímto způsobem dostali výhodu cizinci, kteří měli možnost získat důležitá území. Sin proto potřeboval posunout Tanguna na vrchol a využít ho k propagaci mindžok. Jeho hlavním úkolem bylo nejdříve se zbavit Kidžy a jeho vlivu. Zpochybnil jeho roli v korejské národní historii a odmítal jakékoliv vysoké postavení této postavy v dějinách.

Tomuto problému se Sin věnoval i v *Toksa sillon*, kde Kidžu zbavil všech privilegií, protože to byl cizinec. Detailně se poté zaměřil na zpochybnění jakéhokoliv spojení s Koreou. Nakonec prohlásil, že Kidža byl pouhý poddaný korejského krále z Pujö.¹⁴³ Na druhou stranu Tanguna Sin vykreslil jako „hlavní subjekt národních myšlenek, zakladatele země“.¹⁴⁴

4.5. Mindžung a přechod k anarchismu

Poté, co se odehrálo Hnutí 1.března v roce 1919, se myšlenky a ideje Sin Čchä-hoa proměnily kvůli tehdejším změnám ve společnosti a Sin se zaměřil na myšlenky týkající se revoluce lidu. Právě díky této události si uvědomil, že hlavním subjektem jsou lidé.¹⁴⁵ Napomohla mu i anarchistická skupina *Ůijöldan* (Organizace spravedlivé armády), která vznikla v Mandžusku. Sin se naučil revoluční ideologii skupiny a po vydání *Deklarace Čosönské revoluce* v roce 1923 prohlásil, že k národní nezávislosti je zapotřebí revoluce „lidového násilí“.¹⁴⁶

¹⁴¹ *Hwangsöng sinmun*, které byly konfucianismem ovlivněny nejvíce, často tyto dvě postavy spojovaly v jednu – té říkaly *Tan-Ki*. (SCHMID, Andre. 2002. str.180)

¹⁴² SCHMID, Andre. 2002. str.172-181

¹⁴³ SCHMID, Andre. 2002. str. 188-190

¹⁴⁴ RJU, Si-hj Ůn. Hanmal ilče čcho Tangunkwa kočosön insiküi čchegjehwa Sin Čchäho Čchö Namsönül čungsimüro [Pochopení Tanguna a Starověkého Čosönu Sin Čchä-hoa a Čchö Nam-söna během let 1900-1910] *Hanguksahakbo* [Deník pro studium Korejské Historie]. 61. Korjösahakgü [Společnost studií Korejské Historie]. 2015. str. 184. Dostupné z: <http://www.dbpia.co.kr/journal/articleDetail?nodeId=NODE06569073>

¹⁴⁵ Dále Sin věřil v „sebepřekonání“ sociální evoluce, která byla akceptovaná. Tvrdil, že slabší lidé se dokážou stát silnými a svrhnout silnější imperialisty. (ČU, In-suk, Pak Bjöng-čchol. 2011. str. 165). Opět tu můžeme vidět posun v jeho idejích.

¹⁴⁶ ČU, In-sök, Pak Pjöng-čchol. 2011. str. 167

(...) Abychom zachovali existenci korejského národa, musíme vyhnat japonského zloděje. A abychom vyhnali japonského zloděje, musíme to udělat pouze revolucí. Neexistuje žádný způsob, jak vypudit japonského zloděje, kromě revoluce.¹⁴⁷

Masa LIDU je hlavním nástrojem naší revoluce. NÁSILÍ je jedinou zbraní naší revoluce. Půjdeme mezi lidi, budeme s lidmi spolupracovat. A pomocí nekonečného násilí, atentátů, ničení, nepokojů, SVRHNEME vládu japonského zloděje, PŘESUNEME každý nerozumný režim (...) VYBUDUJEME DOKONALÝ Čosŏn.¹⁴⁸

V Deklaraci Sin viděl lid jako činitele k dokonání revoluce. Můžeme zde tedy vidět změnu v myšlenkách Sina v pozdějších letech, kdy se z národa (mindžok) jako činitele přesunul na lid (mindžung, 民衆).¹⁴⁹ Sin tvrdil, že během historie mindžung tvořil většinu, ale ta byla hladovějící a trpěla. Na rozdíl od proletariátu, jak jej vidí marxisté leninisté, Sin nerozlišoval mezi vůdci a těmi co byli vedeni. „Revoluce mindžung“ znamenala takzvanou „přímou revoluci“.¹⁵⁰ Sin tvrdil, že přímá revoluce musí proběhnout za pomoci teroristických akcí, bez kterých by nebylo možné žádné národní hnutí.¹⁵¹

Sin si byl jistý, že když mindžung jako celek začne svoji cestu revoluce, dokáže porazit koloniální stát – v tomto případě Japonsko. Jak už bylo řečeno, to se mohlo stát jen díky násilí a plánovaným útokům vůči druhé straně.¹⁵² Destrukce pro něj znamená zároveň vybudování civilizace. Jak tvrdí Ču In-suk a Pak Pjŏng-čchŏl ve své práci, „zničení privilegované třídy“ je pro budoucnost nezávislosti korejského lidu.¹⁵³ Podle

¹⁴⁷ SIN, Chae-ho. The Declaration of Joseon Revolution. 1923. str. 6. Dostupné online z: <https://theanarchistlibrary.org/library/sin-chaeho-the-declaration-of-joseon-revolution>

¹⁴⁸ SIN, Chae-ho. 1923. str. 8

¹⁴⁹ ČU, In-sŏk, Pak Pjŏng-čchol. 2011. str. 146-147

¹⁵⁰ EM, Henry H. Minjok as a Modern and Democratic Construct: Sin Ch‘aeho’s Historiography. In: SHIN, Giwook a ROBINSON, Michael eds. *Colonial Modernity in Korea*. Harvard University Asia Center. Harvard University Press. 1999. str.357-361. Dostupné online z: https://www.researchgate.net/publication/334093736_Minjok_as_a_Modern_and_Democratic_Construct_Sin_Ch_aeho_s_Historiography

¹⁵¹ SŎK, In-sŏn. 2017. str. 28

¹⁵² EM, Henry H. 1999. str.360-361

¹⁵³ ČU, In-sŏk, Pak Pjŏng-čchol. 2011. str. 173

něj musí zmizet jakékoliv nerovnosti ve společnosti – dokud budou existovat, bude existovat i ustavičný boj a neštěstí všech.¹⁵⁴ Je důležité poznamenat, že Sin Čchä-ho byl v této době ovlivněn výrazně ruským revolucionářem a publicistou Petrem Kropotkinem (1842-1921) a jeho teorií vzájemné pomoci. Ten popíral sociální revoluci a odmítal jakékoliv boje mezi „slabšími“ a „silnějšími“. Místo toho navrhoval vzájemnou pomoc a symbiotický vztah. Podle něj jen druhy, které si vzájemně pomáhají, jsou schopny rychlého progresu a vývoje.¹⁵⁵

Od roku 1926 byl Sin Čchä-ho součástí *Čosönské Anarchistické Federace* v Číně a účastnil se jednání i v *Anarchistické Východní Federaci*, která dodávala zbraně anarchistům do zahraničí. Následně byl zatčen a jak už bylo řečeno, roku 1936 umírá.¹⁵⁶

¹⁵⁴ EM, Henry H. 1999. str.361

¹⁵⁵ ČU, In- sök, Pak Bjöng-čchol. 2011. str. 166

¹⁵⁶ SÖK, In-sön. 2017. str. 27-28

5. Toksa sillon

Toksa sillon (Nové čtení historie, 讀史新論) vydané v roce 1908¹⁵⁷ v Tahan mäil sinbo se během 20. století stalo jedním z nejzásadnějších historiografických textů v Koreji. Pak Dong-guk a Pak Bjöng-čchol ve své studii popisují *Toksa sillon* jako dílo, které s historií zacházelo jako se „součástí kultivace vlastenectví pro obnovu národní suverenity“.¹⁵⁸ Je to jednoznačně práce, která napomohla vzestupu nacionalistické historiografie (mindžok sahak) a stala se jejím „průvodcem“. *Toksa sillon* je unikátní v několika případech – jedním z nich je skutečnost, že autor Sin Čchä-ho přepsal korejskou historii bez použití specifických zdrojů. Jeho myšlenky zapsané v tomto díle zaznamenával dle svých vlastních pocitů, jak i on sám v textu píše:

„Toto není spořádaná doktrína, ani to není brilantně vybroušená historie; je pouze napsána ve zmatku na základě toho, co cítím.“¹⁵⁹

Sin se na historii díval, jak je patrné z názvu knihy, z nového pohledu. Nejen, že se zaměřil na studium skrze koncept mindžok, tedy skrze národního ducha, ale také Koreu vnímal jako samostatný národ, který byl schopen formovat sám sebe bez vnějších vlivů. Zaměřil se na mýtického Tanguna, čímž zároveň odmítl čínskou superioritu. Připojil ke Koreji mandžuskou oblast, která byla podle něj ignorována. Kritizoval studijní materiály a *Samguk sagi*, které až příliš ovlivnila „třetí strana“. Jeho hlavní myšlenky inspiroval nacionalismus a sociálním darwinismus, a to je patrné právě i v *Toksa sillon*. Z těchto důvodů

¹⁵⁷ Konkrétně vycházelo od 27. srpna 1908 až do 13. prosince 1908. (KIM, Su-dža. „Sin Čchä-hoüi "Toksa sillon"üi kusönggwa 'mindžoksa'üi čägusöng.“. "[Kompozice Sin Čchähoova „Nové čtení historie“ a rekonstrukce „národní historie“] *Tongjang kodžön jöngu*[*Orientální klasická studia*]. 36. 2009: str. 205., Dostupné z: <https://www.dbpia.co.kr/Journal/articleDetail?nodeId=NODE08955445>)

¹⁵⁸ PAK, Dong-guk, Pak Bjöng-čchol. Če3čang Sin Čchähoüi jöksainsikkwa mindžokdžuüi [Sin Čchä-ho a jeho vnímání historie a nacionalismu]. *Mindžoksasang* [Korejská Asociace Národního Myšlení]. 2012. Vol. 6. Hangukmindžoksasanghakhö [Korejská Asociace Korejských Myšlenek]. Str. 103-104 Dostupné online z: <http://www.dbpia.co.kr/journal/articleDetail?nodeId=NODE01851672>

¹⁵⁹ SIN, Čchä-ho. Toksa sillon [Nové čtení historie, 讀史新論]. Tahan mäil sinbo [Denní zprávy Koreje]. 1908. Söron [Úvod]. Dostupné online z: <https://gongu.copyright.or.kr/gongu/wrt/wrt/view.do?wrtSn=9033607&menuNo=200019>

považuji za vhodné poukázat na toto dílo a Sinovy myšlenky, a to nejen kvůli významu díla v korejské společnosti, ale také jako ukázkou těchto myšlenkových směrů v praxi.

Je důležité také poznamenat, že se jedná o nedokončené dílo. *Toksa sillon* se skládá z celkově třinácti částí – z toho úvod (敍論) a kapitoly „Rasa“ (人種) a „Geografie“ (地理) předcházejí samotnému dělení na kapitoly. Až po nich následuje první část zvaná „Pravěk (上世)“. Žádná oficiální „Druhá část“ už ale nikdy nebyla napsaná, nebo není dochovaná. Důvodem byl Sinův odchod do exilu.

Obsah knihy je tedy následující:

- 1) Úvod (敍論)
- 2) Rasa (人種)
- 3) Geografie (地理)
- 4) První část: Pravěk (上世),
 1. Kapitola první: Období Tanguna
 2. Kapitola druhá: Dynastie Pujö a Kidža
 3. Kapitola třetí: Období velkého rozvoje lidu Pujö
 4. Kapitola čtvrtá: Zásluhy krále Tongmjöngsönga
 5. Kapitola pátá: Silla
 6. Kapitola šestá: Vztahy mezi Sillou, Päkče a Japonskem
 7. Kapitola sedmá: Kmeny Xianbei, Čína a Kogurjö
 8. Kapitola osmá: Vzestupy a pády Tří království
 9. Kapitola devátá: Ctnosti a hříchy Kim Čchun-čchua
 10. Kapitola desátá: Prosperita země Parhä

Jak už bylo řečeno, Sin a většina nacionalistických historiků se zaměřovala převážně na starověkou historii a jak ta formovala korejský národ. Potřebovali nejen ochránit své historické dědictví před japonskými koloniálními historiky, ale také objevit korejský původ. Důvod byl jasný – probudit národního ducha k boji za nezávislost. *Toksa sillon* je správný příklad takového díla.

5.1. Předmluva a původ korejského národa

Z úvodu *Toksa sillon* můžeme usoudit jakým směrem se kniha bude ubírat. Sin zde vysvětluje nejen svůj pohled na historii, ale i tehdejší stav historických zápisů. Vůbec první odstavec nás rovnou uvádí do děje.

„Historie národa je záznamem růstu a úpadku lidu. Pokud opustíme národ, neexistovala by žádná historie; pokud opustíme historii, koncepcce národa nebude velké. Ach, zodpovědnost historika je veliká.“¹⁶⁰

Už zde můžeme vidět jasné použití slova „národ“ tedy *mindžok* a Sinovo spojení národa s historií. Sin s tímto pokračuje a píše zde pravděpodobně svou nejdůležitější teorii – „stát je organismus tvořený z národního ducha“.¹⁶¹ Svě tvrzení vztahuje i na země, ve kterých spolu žije větší množství etnik. V tomto případě se vždy musí určit „speciální“ etnikum, která se stává zároveň i hybnou silou zajišťující formování národa. Zde je zajímavá i pasáž, kde Sin mluví o přímém návodu, jak správně napsat dějiny. Tvrdí, že historik nemůže zapisovat historii, pokud nebude psát o etniku jako první – tím myslí právě i tu vybranou etnickou skupinu – a až poté musí mluvit o úspěších a pádech země.

Otázka etnika byla pro něj ne příliš složitou, protože k věci přistupuje za použití sociálního darwinismu. Pravěké Korejce rozděluje do šesti etnických skupin, kam patřily kmeny Xianbei¹⁶², Pujö¹⁶³, Čína, Malgal, Džurdžen a kmen Mongolů. Všechny tyto kmeny během své existence dokázaly mnoho, ale Sin označuje kmen Pujö za „potomky Tanguna“ a to z prostého důvodu. Lid Pujö totiž dokázal pohltnout a porazit všech ostatních pět kmenů a následně ovládnout Korejský poloostrov. Zde můžeme vidět jasný znak teorie sociální evoluce a přežití silnějších nad slabšími. Sin dokonce nazývá posledních čtyři tisíce let

¹⁶⁰ SIN, Čchä-ho. Söron [Úvod]. 1908.

¹⁶¹ SIN, Čchä-ho. Söron [Úvod]. 1908.

¹⁶² Kmen Xianbei byl vůbec největší nomádký kmen stepní oblasti severně od Číny. Byli to hlavně pastevcí a chovatelé dobytka. Byli to ale také skvělí lovci a obchodníci s kožešinami. Existovali v menších kmenech, které byly vedeny náčelníky. Ty pak spadaly do větších struktur s „vyššími“ náčelníky. Dodnes se historikové prou o původu kmenu, někteří je považují za pramongoly, další zase za praturky. (THEOBALD, Ulrich. Xianbei 鮮卑. In: ChinaKnowledge.de – An Emcyclopaedia on Chinese History, Literature adn Art. 6.4.2013. [Cit. 14.8.2022.] Dostupné z: <http://www.chinaknowledge.de/History/Altera/xianbei.html>)

¹⁶³ Pujö vzniklo u povodí řeky Sungari na území Mandžuska. Vůbec první zmínky pocházejí ze 4. století před naším letopočtem. Tento národ často spolupracoval s Čínou a jejich vztah se dal popsat jako „přátelský“. Nakonec byl lid Pujö vyhnán po nátlaku ze strany kmene Malgal a vzdal se Kogurju. (ECKERT, Carter, et al. 2009. str. 16)

korejské historie jako „historie vzestupu a pádu lidu Pujö“. Lid Pujö se tedy stal středem korejské historie.

Jak bylo řečeno, lid Pujö představoval přímou linii k Tangunovi a kvůli tomu také přebral jeho tradice. Tangun byl pro Sina předkem Korejců, ale jeho existence byla ohrožena konfuciánské historiografií, která Tanguna nebrala vážně. Sin ale období Tangunovy vlády popisuje jako nejsjednocenější¹⁶⁴ a nejvíce prosperující. V jeho očích si dosavadní historici vymýšleli, protože tvrdili, že potomci Tanguna utekli před Kidžou¹⁶⁵ na sever.

Sin s teorií sociální evoluce pokračuje i nadále, kdy prohlašuje, že v dobách Tří Království bylo pouze Kogurjō¹⁶⁶ nejsilnějším národem a tedy „správným“ národem Tanguna. Podle Sina existují historické záznamy o Tangunovi pouze v Kogurjō.

„Vzhledem k tomu, že Tangun je také předkem přímé linie Kogurja, fakta o něm musela být podrobně popsána ve spisech a historii Kogurja. Musela tam být zahrnuta nejen fakta o Tangunovi, ale také historie vzdálené doby před ním. Bohužel, archivy a selekce byly všechny vypáleny, a tak první kapitola našich dějin zanechala takové devastující povzdechnutí.“¹⁶⁷

Sin se dokonce věnuje i otázce, jestli je možné dokázat, že obyvatelé států Silla¹⁶⁸, Kogurjō a Päkče pocházeli ze stejného etnika – Pujö. Podle něj existuje až příliš mnoho podobností mezi těmito státními útvary – stavěli stejné domy a hradby, připravovali stejná jídla, měli stejné zvyky, stejné mýty aj.

¹⁶⁴ Sin tvrdí, že Tangun sjednotil menší kmeny a podmanil si je.

¹⁶⁵ Čínský bývalý úředník, který podle Samguk sagi přišel do Koreje a založil království. V konfuciánské historii psané za Čosönu je klíčovou postavou označující příchod civilizace z Číny.

¹⁶⁶ Kogurjō bylo založeno v roce 37 před naším letopočtem. Podle legendy byl založen spojením kmenu Pujö a Jemäk. Kogurjō bylo známé silnou armádou a neustále posilovali svá vojska. Stát ale zanikl roku 668 našeho letopočtu, když byl dobyt Sillou a čínskou říší Tang. Následně se stalo součástí Sjednocené Sily. (ECKERT, Carter, et al. 2009. str. 16-17)

¹⁶⁷ SIN, Čchä-ho. Čelpchjön Sangse 上世 Čelčang Tangunsidä [První část: Pravěk, Kapitola první: Období Tanguna]

¹⁶⁸ Království Silla vznikla v jihovýchodní části Korejského poloostrova. Silla nakonec dokázala ovládnout, jak stát Päkče, tak Kogurjō a vznikla Sjednocená Silla.

5.2. Popis Japonska a odmítání vnějších vlivů

Zajímavé jsou Sinovy pasáže o japonském lidu. První zmínky se objevují už v kapitole „Rasa“, kde Japonce popisuje jako „divoké a zuřivé“. Japonci jsou podle něj nejagresivnější ve smlouvání a disponovali silnými tendencemi k bojům s korejským národem.

„Od doby vzestupu Sily se z Východního moře objevilo divoké etnikum, a to jsou Japonci.“¹⁶⁹

Japonsko bylo po dlouhá léta izolováno, ale časem začalo kvůli geografické poloze podnikat cesty na korejský poloostrov. Zde navázalo významné styky s korejským státem Päkče¹⁷⁰. Na druhou stranu popisuje Sin Japonsko jako slabé a neschopné jakéhokoliv útoku či invaze. I později, kdy Päkče už nemělo navrch, Japonci podle Sina nezaútočili, protože cítili k lidu Päkče oddanost, a to převážně kvůli faktu, že „vše v Japonsku bylo převzato z Päkče“.

„Obecně se Japonsko naučilo kultuře, válčení, obchodu a průmyslu od Päkče, takže přirozeně šlo o příklad starověkých divochů, kteří Päkče následovali.“¹⁷¹

Jak I U-džin píše ve své práci, Sin etabluje Päkče jako zárodek japonské civilizace. To naznačuje, že Japonsko bylo formováno Korejci, a tudíž Korejci se stali nadřazenými vůči Japoncům. Také tím naznačuje, že Korejci nepotřebují žádnou japonskou ochranu či pomoc.¹⁷²

¹⁶⁹ SIN, Čchä-ho. Če6čang Silla, Päkčewa Ilbonüi kwangje. [Kapitola šestá: Vztahy mezi Sillou, Päkče a Japonskem]

¹⁷⁰ Päkče se nacházelo na jihozápadě Korejského poloostrova na pobřeží Žlutého moře. Z toho důvodu nemělo Japonsko velký problém k zemi doplnout.

¹⁷¹ SIN, Čchä-ho. Če6čang Silla, Päkčewa Ilbonüi kwangje. [Kapitola šestá: Vztahy mezi Sillou, Päkče a Japonskem]

¹⁷² I, U-džin. Sin Čchähoüi mindžoke tähan sangsanggwa jöngung jangsöng - 'Toksasillon' (讀史新論) kwa jöngungnonül čungsimüro. [Představa Sin Čchä-hoa o korejském národě a vzdělání hrdinů - zaměřeno na Nové čtení historie (讀史新論) a teorie hrdinství]. *Tögjehangnonđzip [Deník Tögjehak]*. 25. 2019. str. 489-490. Dostupné online z:

Co se týče Silly¹⁷³, Sin líčí Japonsko jako jejího nepřítele, který ji alespoň jednou za rok napadl. Tady je důvod jasný. Když Silla vznikla, byla slabou zemí a tou bylo i Japonsko. Ani když se Silla později stala silnou velmocí, se jí Japonci nezalekli. Japonsko se totiž v té době také stávalo nepoddajnou zemí, když se několik menších „vesnic“ integrovalo do jedné velké země. Japonsko se tak stalo silným soupeřem.

Obecně se Sin vyjadřuje k jakémukoliv vlivu zvenčí negativně. Je ale zajímavé sledovat jeho názor na situaci Päkče a Silly a jejich spojenců. Tomu se věnuje v kapitole „Vzestupy a pády Tří království“, kde situaci rozepisuje. Podle Sina byla Silla schopna „přežít“ a vyjít na konci období Tří království jako jediný vítěz, protože slepě nevěřila svým spojencům. Ano, Silla měla dobré vztahy s čínskou dynastií Tang. Na té ale nezávisela, pouze využívala, když bylo potřeba, její pomoc. Päkče ale udělalo tu chybu, že Japonsku bezmezně věřilo, a to nakonec Päkče zničilo.

„Bohužel, důvěřovat pouze pomoci jiných zemí bez zavedení politiky soběstačnosti je nejjistější cestou k neúspěchu (...) Ach, vytvořit alianci znamená sjednotit se za účelem zisku. Je jasné, že když jsou zisky vyčerpány, nevyhnutelně se spojenci rozptýlí a budou si škodit. Proto je správné využívat cizí pomoc, ale je špatné ji věřit a spoléhat se na ni.“¹⁷⁴

Vidíme zde Sinovo odmítání jiných národů a případných vlivů na národ korejský. Korejská nezávislost nemůže existovat zároveň s důvěrou k jiným mocnostem.

5.3. Kritika historiografických zdrojů

Během celého čtení *Toksa sillon* může čtenář narazit na mnoho sekcí, kde Sin tvrdě kritizuje dosavadní zápisy historie a prezentace s nimi spojené.

Sin vidí problém v chaosu studií, které pojednávaly o původu korejského národa. Je známo, že Sin těžce pohrdal vydávanými učebnicemi dějepisu. Jak píše Henry Em, učebnice,

<https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002536677>

¹⁷³ Silla se geograficky nacházela k Japonsku nejbližší, ležela přímo na západním pobřeží Východního moře.

¹⁷⁴ SIN, Čchä-ho. Če8čang Samguk Hüngmangüi idžol [Kapitola osmá: Vzestupy a pády Tří Království]

keré byly pouhými překlady japonských knih se staly terčem kritiky a Sin se od nich zcela odklonil.¹⁷⁵

„Když se v současnosti podívám na učebnice dějepisu každé školy, existuje jen velmi málo historických knih, které by stály za to. Pokud čtete kapitulu první, zdá se, že náš lid je součástí čínského lidu. Pokud čtete kapitulu druhou, zdá se, že náš lid je součástí lidu Xianbei. Pokud si přečtete celý příběh, někdy se zdá, že jsme součástí kmene Malgal, někdy kmene Mongolů. Někdy se zase zdá, že patříme do kmene Džurdženů a někdy jsme součástí japonského lidu.“¹⁷⁶

Můžeme zde vidět jasnou neshodu Sina s tehdejšími zápisy. Sin zde proto zmiňuje legendárního Tanguna. V celé knize se toto jméno objevuje velice často a hned jeho první zmínka zanechává silný dojem. Sin ihned Tanguna zařazuje jako předka Korejců a následně mluví o manipulaci se záznamy historie, které Tanguna vymazaly. Proto se musela vytvořit historie nová; podle Sina se stará musela zahodit, aby korejská identita mohla být zachována. Sin nejen „obnovil“¹⁷⁷ kult Tanguna – ale zahodil i starý konfuciánský způsob zápisu historie. Jak píše Henry Em *Toksa sillon* představila zcela novou formu zápisu historie, kdy Sin vyměnil tradiční konfuciánskou formu zápisu za epickou formu.¹⁷⁸ Místo psaní konfuciánskou tradicí pomocí análů, biografii a tabulek, Sin psal *Toksa sillon* jako esej, kde zahrnoval i své pocity.¹⁷⁹

V *Toksa sillon* můžeme nalézt i názor autora na historiografii ovlivněnou Japonskem a Čínou. Sin zde obviňuje Japonce z nepravdivosti japonských historických spisů¹⁸⁰. Následně kritizuje i zápisy z dob čínského vlivu, kde tvrdí, že Číňané slepě zahrnovaly do korejské historie příběhy, které ponižovaly Korejce a Číňany arogantně povyšovaly.

¹⁷⁵ EM, Henry. 1999. str. 344

¹⁷⁶ SIN, Čchä-ho. Söron [Úvod].

¹⁷⁷ Sin započal mýtus o Tangunovi po roce 1906. Tangun následně nabídl na popularitě a byl zaznamenáván jako historická postava dalšími historiky. (EM, Henry. 2013. str. 79-80)

¹⁷⁸ EM, Henry. 2013. str. 81-82

¹⁷⁹ Sin například několikrát dával znát svoji frustraci vzdycháním.

¹⁸⁰ Zmiňuje zde například, že stát Kogurjō byl podle Japonců „vazalský stát“. (SIN, Čchä-ho. Toksa sillon [Nové čtení historie, 讀史新論]. Čečang Silla, Päkčewa Ilbonüi kwangje. [Kapitola šestá: Vztahy mezi Sillou, Päkče a Japonskem]. 1908.

„Pokud uvěříme všem jejich příběhům, naše čtyř tisíciletá historie se brzy stane pouze součástí japonských dějin.“¹⁸¹

Poslední významný bod Sinovy kritiky se týká už zmíněného Kim Pu-sika a jeho slavného díla *Samguk sagi*. Kim Pu-sik nejen kompletně vymazal Tanguna z povědomí korejské historie, ale dal do popředí Kidžu, což napomohlo k nadřazení čínského císařství. Sin se ale v díle zaměřuje i na další fakt. Tím pro něj bylo vymazání území západně od řeky Amnokkang – Mandžuska, kde dříve ležel stát Parhä, který patří ke korejské historii. Sin stát bez váhání připisuje ke korejskému národu. Proč? Podle něj zde žil kmen Tä, jehož obyvatelé byli potomci Tanguna. Ti ale bohužel nebyli zaznamenáni v historii, i když tomu tak mělo být. Když Korea byla později nucena se tohoto území vzdát,¹⁸² Kim Pu-sik jej kompletně ignoroval. Následkem toho se pouze obyvatelstvo východně od řeky nazývalo „korejské“.

„Ale Kim Pu-sik nemá žádné znalosti, ani talent pro historii, takže neví, co je to zeměpis, neví, jaké jsou zvyky historie, neví nic, co by vyzdvihovalo jeho zemi, neví. Nezná hodnotu hrdiny, jen si marně a hnusně myslí.“¹⁸³

„Je škoda, že historici období Korjō byli hloupí a nedbalí, a tak nechali korejskou literaturu zahynout spolu s Parhä.“¹⁸⁴

Proč ale vynechal Parhä? Sin vysvětluje jednoduše, že Kim žil a sepsal *Samguk sagi* v období Korjō, kdy celé západní pobřeží řeky bylo obsazené cizími národy. Kim tak toto území automaticky považoval za území jiných. Na závěr kapitola deset ale Sin poznamenává, že Kim není jediným, koho může vinit ze špatného zápisu historie. Poslední větou ale Sin naznačuje, co si myslel o tehdejší situaci historických zápisů a nedostatečné propracovanosti.

¹⁸¹ SIN, Čchä-ho. 1908. Čečang Silla, Päkčewa Ilbonüi kwangje. [Kapitola šestá: Vztahy mezi Sillou, Päkče a Japonskem].

¹⁸² To se stalo následkem rozhodnutí krále Tädžo (太祖, 877-943), který se vzdal území a daroval ho jiným vládcům výměnou za vytvoření koalice.

¹⁸³ SIN, Čchä-ho. Toksa sillon [Nové čtení historie, 讀史新論]. Če10čang Pärhäguküi čonmang. [Prosperita země Pärhe]. 1908.

¹⁸⁴ Ibid.

„Já ale tiše nařikám, že po stovky let byli všichni naši historici podváděni Kim Pu-sikem, takže historie Parhä nebyla vidět v naší historii.“¹⁸⁵

5.4. Vykreslení hrdinů

Toksa sillon je významné i popisem hrdinů korejského národa, které Sin vidí jako prostředek k obnovení národního povědomí a nezávislosti. Kim Su-dža ve své studii píše, že Sin Čchä-ho viděl hrdinu jako „bytost, ke které svět vzhlížel, která stvořila svět a učinila ze světa své jeviště“. Hrdina představoval obranu nacionalismu.¹⁸⁶

Hrdinové o kterých Sin píše – například Ůlči Mun-dok¹⁸⁷ (乙支文德, 6. století n.l. – 618 n.l.), I Sun-sin¹⁸⁸ (李舜, 1545-1598), král Tongmjöngsöng (東明聖王) nebo Jön Käso-mun (淵蓋蘇文, 594-666) – se vyznačují tím, že všichni stáli u zásadních historických událostí, které napomohli k udržení korejské suverenity.

Král Tongmjöngsöng z Kogurja byl Sinem popisován jako reprezentant správného lidu Pujö. Jak víme, lid Pujö byl podle něj potomky Tanguna a zároveň i počátkem korejského národa. Sin království Kogurjö – složený z lidu Pujö – vidí jako hlavní sílu, která dokáže všechny porazit. Díky tomu se král Tongmjöngsöng stává jakýmsi symbolem síly, jelikož za něj započalo období dlouhé prosperity. Dokázal obnovit velikost území z dob Tanguna což vedlo k silné expanzi lidu Pujö. I jeho syn – král Juri (瑠璃王) – později pokračoval v bojích svého otce a rozšířil území o dávné Východní Pujö.

Jön Käso-mun je Sinem dokonce označen jako „první hrdina ve čtyř tisícileté historii Koreje“. Zajímavá je ale skutečnost, o které se zmiňuje i I U-džin – Jön Käso-mun byl Kim Pu-sikem v *Samguk sagi* nazýván zločincem a hříšníkem, i když o něm žádné oficiální záznamy z dob Kogurja neexistovali, resp. Není známo, že se dochovaly. Jak je tedy možné, že Sin Čchä-ho měl o Jön Käso-munovi tak vysoké mínění? Podle Kim Pu-sika Jön Käso-mun byl hlavním důvodem, proč bylo království Kogurjö poraženo, a nakonec začleněno do tzv. Sjednocené Silly. Sin ale tento narativ odmítá a vinu hází na Sillu, která dala přednost

¹⁸⁵ Ibid.

¹⁸⁶ KIM, Su-dža. 2009. str. 219-220

¹⁸⁷ Generál z Kogurja, který bojoval proti dynastii Suej z Číny v 7. století n.l.

¹⁸⁸ Admirál, který během Imdžinských válek (1591-1598) vyhrál mnoho důležitých námořních bitev proti Japonsku.

čínské dynastii Tang a napomohla ke zničení svých korejských sousedů. Sin je v *Toksa sillon* přímo znechucen vnitřním bojem jedné rasy.¹⁸⁹

„Povolat jinou rasu ke zničení své se neliší od přivedení zločince, aby zabil bratra.“¹⁹⁰

Jön Käso-mun je podle Sina hrdinou, který střežil Kogurjō a nedovolil by jeho obsazení. Dokonce ho přirovnává k takovým osobnostem jako Cromwell nebo Napoleon.

Tyto postavy měli pro Sina funkci probuzení korejského národního ducha. Chtěl, aby si lidé uvědomili, že národ může kdykoliv povstat a bojovat proti silám, které upírají národu nezávislost a rozmach. Lidé si museli připomínat sílu Koreje z minulosti – i za pomoci hrdinů – aby dokázali znovu tento silný národ vybudovat.

5.5. Shrnutí

Dílo *Toksa sillon* nemá žádný oficiální závěr, to ale nebrání čtenáři si utvořit vlastní obrázek o všem, co Sin Čchä-ho rozebíral. Dotknul se mnoha důležitých témat – postavení Tanguna v korejské minulosti, původu korejského národa, kritiky historických zápisů či japonské stopy a vlivu na korejský poloostrově. I když má dílo v moderním přepisu „jen“ 40 stran, Sin dokázal odpověď na mnoho otázek a představuje zde svoji „novou historii“, kde sestavuje dějiny z úplně nové perspektivy.

Zaměřuje se na národní duch – tzv. mindžok – a ten líčí jako nezbytný k existenci státu. Stát může být jedině, pokud je národní duch živý. Tím ukazuje Korejcům nutnost se zaměřit na studium pradávnych dějin, aby byli schopni zformovat novou korejskou civilizaci. Středem historie se stal Tangun a jeho potomci z kmene Pujō, díky kterým vznikl korejský národ. Ten má nejen společného předka, ale také historii, náboženství a jazyk. Všechny tyto skutečnosti měli napomocť k národnímu povědomí.

Je naprosto evidentní, že Sin Čchä-ho nahlížel na historii jako na konkurenční boj. Lid Pujō a Kogurjō nazýval pravými potomky Tanguna, protože to byli podle něj nejmocnější a nejsilnější bojovníci. „Silný“ národ je ten korejský. Japonce nazval slabými a hloupými,

¹⁸⁹ I, U-džin. 2019. Str. 493-494

¹⁹⁰ SIN, Čchä-ho. 1908. Če9čang Kim Ččchunčchuui kongdžö [Ctnosti a hřichy Kim Ččhun-čchua].

později ovlivněné státem Pákče, které jim pomohlo vybudovat celou japonskou civilizaci. Tím obrátil řeči japonských historiků o závislosti Koreje na Japonsku a potřebné pomoci z jejich strany.

Sin se s *Toksa sillon* stal zakladatelem nacionalistické historiografie. Celé dílo vyzdvihuje korejský národ. Sin chtěl Korejcům nastínit tehdejší slávu a sílu korejských států. Kvůli tomu se věnoval dopodrobna i korejským hrdinům, takzvaným ochránců korejské suverenity.

Sin Čchä-ho se do historie zapsal pomocí *Toksa sillon* také díky kompletní změně zápisů historie. Konfuciánskou historiografii odmítl a pouze ta jeho „nová“ byla ta správná.

I přes nedokončení díla a pro některé i jazykovou bariéru¹⁹¹ je *Toksa sillon* nesmírně zajímavé čtení. Dílo pochází z roku 1908, a dalo by se tak označit za neaktuální, ale kniha je to nejen čtivá, ale i důležitá pro vývoj historiografie v Koreji během dvacátého století. Sin Čchä-ho ovlivňoval nejen korejskou veřejnost, ale i své současníky a odpůrce. *Toksa sillon* se tak stalo symbolickým dílem odpůrců imperialismu a ochránců korejské nezávislosti.

¹⁹¹ Kniha bohužel nemá oficiální překlad v anglickém či českém jazyce.

Závěr

Cílem mé práce bylo představit dobu přelomu devatenáctého a dvacátého století a jednoho z nejdůležitějších korejských historiků – Sin Čchä-hoa – a to včetně analýzy jeho nejvýznamnějšího díla *Toksa sillon*.

V navazujících kapitolách jsem se nejdříve věnovala historickým okolnostem, které zamíchaly tehdejšímu dění, a které výrazně ovlivnily politickou a společenskou situaci na Korejském poloostrově. S přicházejícím vlivem Západu, na který Korea nebyla připravena, si korejští vzdělanci začali uvědomovat význam přijetí západních institucí. Takový názor ale nezastávali všichni. První kontakty s vnějším světem nepřinesly pro Korejce žádnou úlevu – spíše naopak se začali cítit nejistí. Vláda Tawönguna zaměřená na politiku izolace, prohloubila ještě více nedůvěru k cizincům, kteří se snažili navázat kontakty s poloostrovem. Po konfliktu se Spojenými státy a Francouzi roku 1866, ve kterých vyšla Korea vítězně, přišel ale problém s další zemí – Japonskem. Korejci odmítli při návštěvě japonského vyslance Pusanu uznat japonského vládce jako císaře, a to se vyhrotilo až k výměně palby roku 1875. Tato událost donutila Korejce podepsat Kanghwaskou smlouvu a tím skončila politika izolace.

Během této doby se začalo přes Japonsko dostávat čím dál tím více pozornosti korejských osvícencům, kteří později založili i svoji politickou stranu *Kähwadang*, která podporovala vybudování nových institucí jako byly školy nebo nemocnice. Důležitou osobou se stal Kim Ok-kjun, který se pokusil i o státní převrat. Během čínsko-japonských válek se významní osvícenci dostali k moci, a tak započaly reformy roku *kabo*. Klub Nezávislosti se stal zásadním pro korejské osvícence. Nejen, že propagoval moderní myšlenky, posílení národní suverenity, ale hlavně založil Tongnip Sinmun.

Nakonec ale došlo ke kruté ráně, a to anexi Koreje, kdy po výhře Japonska v rusko-japonské válce, Japonsko získalo slib o nezasahování záležitostí v Koreji. Po podepsání protektorátní smlouvy zrádci roku ũlsa, Korea ztratila svoji suverenitu a svobodu.

V navazující kapitole týkající se sociálního darwinismu, jsem se pokusila popsat nejen původ tohoto myšlenkového směru, ale také jeho cestu do Koreje, kam pronikal převážně přes Japonsko. Sociální darwinisté věřili v sociální evoluci a roli slabších a silnějších, a jejich ideje se stávaly čím dál tím populárnější. Korejci byli ovlivněni takovými jmény jako Hirojuki Kató či Jukiči Fukuzawa. Mnoho sociálních darwinistů Japonce obdivovalo, a to hlavně kvůli jejich rychlé cestě k modernitě a přijetí západních institucí. Situace se ale změnila po anexi Koreje, kdy mnozí viděli tento akt jako zradu.

Sociální darwinismus donutil zamyslet se nad bojem o existenci, a tudíž bojem mezi Koreou a dvěma nejsilnějšími mocnostmi – Čínou a Japonskem. Díky tomu byl v Koreji prosazován takzvaný kolektivní sociální darwinismus, který znamenal, že skupina lidí či národ je hlavní subjekt přežití. Na jedince se nedbalo. Ti museli bojovat a pečovat o svůj stát a výměnou za to, se jim stát odměňoval formou ochrany. I tak ale došlo k důležitému uvědomění pojmu *käin* a silných a slabých stránek člověka. Ju Kild-žun a Jun Či-ho se stali zásadními představiteli korejského sociálního darwinismu. Oba ovlivněni svými studijními cestami v zahraničí a setkání s ostatními známými průkopníky směru v USA a Japonsku, začali prosazovat modernizaci Koreje.

Nacionalismus se v době ohrožení Koreje stal jedním z nejdůležitějších myšlenkových směrů. Dával si za cíl bojovat o nezávislost a odporovat Japonsku. Nacionalisté odmítali jakýkoliv vliv zvenčí a toužili ukázat Koreu v jiném, unikátním světle. Začali hledat a hloubat v její historii, tradicích a kultuře, kde hledali jakékoliv odchylky a výjimečné, nikým nedotknuté tradice. Tím chtěli ukázat Koreu jako samostatnou, bez potřeby vlivu dalších států. Čína, která měla po staletí v Koreji privilegované postavení, postupně vliv ztratila, až se Korea od Číny odtrhla úplně. K hlásání těchto myšlenek využívali nacionalisté tisk, ve kterém se začaly čím dál častěji objevovat pojmy popisující národ a lid, například *kukka*, *kungmin* nebo *mindžok*. Mnozí odmítali jakékoliv spojení s ostatními národy. Pan-asianisté však hlásali myšlenku společného předka a „stejně pokrevní linie“. Stáli si za tím, že Japonsko je spojencem, díky kterému Korea může dosáhnout progresu.

Sin Čchä-ho, kterého rozebírám do detailu v kapitole čtvrté, byl právě jedním z předních nacionalistů. Jeho život byl ovlivněn tehdejšími poměry. Byl široce vzdělaný a během jeho mladých let aktivně studoval historii, kde se zaměřoval na starověké dějiny za účelem představení korejské historie v novém světle. Chtěl se odtrhnout od již napsaných historiografických textů jako například vydávané učebnice dějepisu nebo *Samguk sagi*, které tvrdě kritizoval. Nesouhlasil s Kim Pu-sikem a jeho postavením Kidžy na úkor Tanguna, kterého Sin viděl jak pravého předka Korejců. Z dominantního postavení Kidžy vinil Sin konfuciánský vliv.

Během svého života v Koreji (do roku 1910), byl Sin tvrdým zastáncem patriotismu. V této době sepsal právě i dílo *Toksa sillon*. V této etapě jeho života se snažil Korejce motivovat k vytvoření nové kolektivní identity a ubránění korejské nezávislosti. Zde Sin představil koncept *mindžok*, který zpopularizoval a použil k popisu národa tvořeného národním duchem. Ve dvacátých letech až do jeho smrti změnil Sin – převážně kvůli události

Hnutí 1. března – pohled a zaměřil se na přímý boj s imperialismem. Tím byla myšlena lidová revoluce, která podle něj mohla být docílena pouze za pomoci násilí, atentátů a opakovaných teroristických útoků. Také zde otočil a od sociální evoluce, začal hlásat o odstranění všech nerovností a teorii vzájemné pomoci, kde se inspiroval Petrem Kropotkinem. Vydáním *Deklarace Čosönské revoluce* se Sin etabloval jako anarchista a jeho zapojení s několika anarchistickými skupinami ho dohnali až do vězení, kde nakonec i zemřel.

V poslední kapitole rozebírám Sin Čchä-hovo pravděpodobně nejdůležitější dílo nacionalistické historiografie – *Toksa sillon*. Sin publikoval tuto čtyřiceti stránkovou esej v roce 1908 pro Tähan mäil sinbo, bohužel však skončila bez závěru. Pokud nějaké pokračování Sin napsal, nedochovalo se. *Toksa sillon* psal Sin ve svém patriotickém období, takže se v díle objevuje silný podtext nacionalismu a sociálního darwinismu. Sin v *Toksa sillon* nejen zdůrazňoval Koreu ve světle „silného“ národa, ale zároveň popisoval Japonsko a jiné cizí národy ve smyslu podřazenosti a slabosti. Podle něj jakékoliv cizí vlivy znamenali katastrofu, čímž vysvětluje i zničení státu Päkče, které bylo nakonec poraženo čínskou říší Tang se svým spojencem Sillou. Sin také etabloval fakt, že Japonsko započalo svoji civilizaci až po setkání s Päkče, které je naučilo prakticky všechno. Tím odmítl tvrzení japonských historiků, kteří prohlašovali, že Korea byla potomkem Japonska a anexe byla tudíž nutná k pomoci, kterou Korea potřebovala.

Jak už jsem zmínila, Sin se zaměřil na sílu, když hledal správného předka Korejců. Toho viděl v lidu Pujö, kteří dle něj byli přímými potomky Tanguna. Stát Kogurjö je následně popisován jako „správný“ korejský národ, protože podle Sina disponoval největší vojenskou silou a dokázal tvrdě bojovat proti nájezdům cizích národů. S Kogurjem zmiňoval i krále Tongmjöngsönga, kterého viděl jako hrdinu národa Kogurjo. Tématu hrdiny se v *Toksa sillon* věnuje také jedna z podkapitol, kde Sin využíval hrdinné postavy z korejské historie – například Jön Käso-muna – aby ukázal Korejcům, jak důležité je se postavit vůči nepřátelům a bojovat za svůj národ.

Důležitou součástí díla byla také kritika a neshoda Sina s dosavadními zápisy historie. Hlavním oponentem je pro Sina už zmíněný Kim Pu-sik s jeho kronikou *Samguk sagi*. Sin nesouhlasil s vymazáním Tanguna jako předka Korejců, vyšším postavením Číny na úkor Koreje a také vymazání historie státu Parhä v Mandžusku, které podle Sina patří ke korejskému národu. Kim toto území z historie vymazal, či spíše ignoroval. Sin také nesouhlasil s pohledem Kim Pu-sika na krále Tongmjöngsönga, jehož Kim viděl jako zločince.

Sin Čchä-ho se se svým dílem *Toksa sillon* nepochybně zapsal do historie. Zcela odmítl tehdejší historiografické zdroje a rozhodl se napsat „novou“ historii s důrazem na sílu a samostatnost korejského národa. Rozšířil území o území Mandžuska, které neviděl jako závislé na Koreji, nýbrž jako součástí korejské historie. Z díla je nejen evidentní odtržení od konfuciánské historiografie, ale silný vliv sociálního darwinismu a nacionalismu.

Osobně považuji Sin Čchä-hoa za jednoho z nejvýznamnějších korejských myslitelů dvacátého století. Psáním této práce jsem si dokázala přiblížit a pochopit nejen jeho osobu, ale i dobové poměry, ve kterých vyrůstal a které formovaly jeho přístup k historii a korejskému národu. Bohužel neexistuje žádný oficiální překlad *Toksa sillon* v anglickém ani v českém jazyce, což je podle mého názoru velká škoda. Potěšilo mě tak, že jsem esej – podle mých jazykových schopností – přeložila a díky této práci alespoň částečně představila odborné veřejnosti. Věřím, že témata Sin Čchä-hoa či nacionalistické historiografie vzbudí větší zájem a vzniknou další studie. Zajímavé by bylo například Sina a jeho ideje srovnat s jeho současníky, či se zaměřit na analýzu děl v jeho pozdějším období anarchismu.

Seznam použité literatury

Monografie

DARWIN, Charles. *Origins of Species*. 1859. ISBN 978-1-5098-2769-5. Dostupné z:

http://darwin-online.org.uk/converted/pdf/1861_OriginNY_F382.pdf

ECKERT, Carter, et al. *Dějiny Koreje*. Přeložil Petr Bláha, Zdenka Klöslová, Jakub Tomíšek, a Marta Bušková. NLN – Nakladatelství Lidové noviny, 2009. ISBN 978-80-7106-5.

EM, HENRY H. *The Great Enterprise: Sovereignty and Historiography in Modern Korea*.

Durham; London: Duke University Press. 2013. ISBN 978-0-8223-5372-0

EM, Henry H. *Minjok as a Modern and Democratic Construct: Sin Ch'aeho's*

Historiography. In: SHIN, Gi-wook a ROBINSON, Michael eds. *Colonial Modernity in*

Korea. Harvard University Asia Center. Harvard University Press. 1999. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/334093736_Minjok_as_a_Modern_and_Democratic_Construct_Sin_Ch'aeho's_Historiography

FUKUZAWA, Yukichi. *An Outline of Theory of Civilization*. Překladatel David A. Dilworth, G. Cameron Hurst, III. Úvod napsal Inoki Takenori. Columbia University Press. 2008. ISBN 9780231150736. Dostupné z:

https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=-MOrAgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP2&dq=fukuzawa+yukichi&ots=kPs3_3f3oe&sig=ywl6HcSG-MIkhfrPWkKe1Xg_fl&redir_esc=y#v=onepage&q=fukuzawa%20yukichi&f=false

HALL, John Whitney ed. *The Cambridge History of Japan*. Cambridge University Press.

2006. 4. Dostupné online z:

https://is.muni.cz/el/phil/jaro2017/JAP114/um/Cambridge_History_of_Japan_4_N.pdf

HAWKINS, Michael. *Social Darwinism in European and American Thought, 1860-1945:*

Nature as Model and Nature as Threat. Cambridge University Press. 1997. ISBN

9780511558481

ROBINSON, Michael Edson. *Cultural Nationalism in colonial Korea, 1920-1925*. University of Washington Press. 2014. ISBN 9780295805146.

SETH, Michael J. *A Concise History of Modern Korea: from the late nineteenth century to the present*. Lanham, Md: Rowman & Littlefield, 2010. ISBN 978-0-7425-6714-6

SHIN, Gi-wook. *Ethnic nationalism in Korea: genealogy, politics, and legacy*. Studies of the Walter H. Shorenstein Asia-Pacific Research Center. Stanford University Press. 2006. ISBN 9780804754088

SCHMID, Andre. *Korea Between Empires*. Columbia University Press. 2002. ISBN 9780231125390

SIN, Chae-ho. The Declaration of Joseon Revolution. 1923. In: *The anarchist library*. Dostupné online z: <https://theanarchistlibrary.org/library/sin-chaeho-the-declaration-of-joseon-revolution>

SIN, Čchä-ho. Toksa sillon [Nové čtení historie, 讀史新論]. *Tähan mäil sinbo [Denní zprávy Koreje]*. 1908. Dostupné online z: <https://gongu.copyright.or.kr/gongu/wrt/wrt/view.do?wrtSn=9033607&menuNo=200019>

TIKHONOV, Vladimir. *Social Darwinism and Nationalism in Korea: The Beginnings 1880s-1910s Survival As an Ideology of Korean Modernity*. Brill Academic Pub. 2010. ISBN 978-90-04-18503-6

Velvyslanectví Korejské republiky v České republice. *Korea, země hledící do budoucnosti*. Fraus. 2014. ISBN 978-80-7489-061-1

WILKES, Aaron. *Conflict and Tension: First World War 1894-1918*, Oxford University Press. 2018.

Odborné články

CLAEYS, Gregory. "The 'Survival of the Fittest' and the Origins of Social Darwinism". *Journal of the History of Ideas* 61(2). University of Pennsylvania Press. 2000. str. 223-240. DOI: <https://doi.org/10.2307/3654026>

CHOE, Yong-ho. An Outline of Korean Historiography. *Korean Studies*, 4. University of Hawai'i Press. 1980, str. 1-27. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/23717670>

ČU In-sök, Pak Pjŏng-čchöl. Če4čang Sin Čchähoüi mindžokkwa mindžunge tähan ihä. [Pochopení „Mindžok(národa)“ a „Mindžung(lid)“ od Sin Čchä-hoa] *Mindžoksasang*, 5(2). *Hanguk mindžok sasang hakhö [Korejská asociace Korejských idejí]* 2011. str. 143-183. Dostupné z: <http://www.dbpia.co.kr/journal/articleDetail?nodeId=NODE01689585>

HAN, Kee-hyung. Sin Chaeho and Nationalist Discourses in East Asia. *Sungkyun Journal of East Asian Studies*. 2(2). 2002. str. 44-66.

I, U-džin. Sin Čchähoüi mindžoke tähan sangsanggwa jöngung jangsöng - 'Toksasillon' (讀史新論)kwa jöngungnonül čungsimüro. [Představa Sin Čchä-hoa o korejském národě a vzdělání hrdinů - zaměřeno na Nové čtení historie (讀史新論) a teorii hrdinství]. *Tögjehangnon džip [Deník Tögjehak]*, 25. 2019. str. 467-511. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBe an.artiId=ART002536677>

LEE, Kwang-rin. The Rise of Nationalism in Korea. *Korean Studies*, 10. University of Hawai'i Press. 1986, str. 1-12. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/23718828>

LEE, Sang-hoon. Nomadism and the Discovery of the Nation: The Case of Yun Chiho. *The Review of Korean Studies*, 13(3). The Academy of Korean Studies. 2010. str. 51-64. DOI: 10.25024/review.2010.13.3.003

KIM, Ki-süng. Sin Čchähoüi tonngnip undonggwa jöksainsigüi pjönhwa [Hnutí za nezávislost a proměna vnímání historie Sin Čchä-hoa] *Čungwönmunhwajöngu* [Deník Čungwon Munhwa]. Čchungbuktähakkjo Čungwönmunhwajönguso. 2010, str. 33-63. Dostupné z: <http://www.dbpia.co.kr/journal/articleDetail?nodeId=NODE02412456>

KIM, Su-dža. „Sin Čchä-hoüi "Toksa sillon"üi kusönggwa ‘mindžoksa‘üi čägusöng“. [Kompozice Sin Čchähoova „Nové čtení historie“ a rekonstrukce „národní historie“] *Tongjang kodžön jöngu* [Orientální klasická studia]. 36. 2009, str. 203-228, Dostupné z: <https://www.dbpia.co.kr/Journal/articleDetail?nodeId=NODE08955445>

NISHIKAWA, Shunsaku. Fukuzawa Yukichi. *Prospects: the quarterly review of comparative education* 23(3/4). UNESCO: International Bureau of Education. 1993. Dostupné z: <http://www.ibe.unesco.org/sites/default/files/fukuzawe.pdf>

PAK, Dong-guk, Pak Pjöng-čchöl. Če3čang Sin Čchähoüi jöksainsikkwa mindžokdžuüi [Sin Čchä-ho a jeho vnímání historie a nacionalismu]. *Mindžoksasang* [Národní myšlení]. 6(1).2012, str. 97-134. Hangukmindžoksasanghakhö [Korejská asociace národního myšlení]. Dostupné z: <http://www.dbpia.co.kr/journal/articleDetail?nodeId=NODE01851672>

PHAM, Tra My. Japonský hospodářský zázrak – faktory ekonomického růstu. Brno. 2012. Bakalářská diplomová práce. Masarykova Univerzita. Fakulta filozofická. Vedoucí práce Mgr. Ivan Rumínek, Ph.D. Dostupné online z: https://is.muni.cz/th/a9jc7/Bakalarska_prace_japanistika.pdf

RJU, Si-hjön. Hanmal ilče čcho Tangunkwa kočosön insiküi čchegjehwa Sin Čchäho Čchö Namsönül čungsimüro [Pochopení Tanguna a Starověkého Čosönu Sin Čchä-hoa a Čchö Nam-söna během let 1900-1910] *Hanguksahakbo* [Deník pro studium Korejské Historie], 61. *Korjösahakhö* [Společnost studií Korejské Historie]. 2015, str. 173-197. Dostupné z: <http://www.dbpia.co.kr/journal/articleDetail?nodeId=NODE06569073>

ROBINSON, Michael. National Identity and the Thought of Sin Chaeho: Sadaejuui and Chuch'e in History and Politics. *The Journal of Korean Studies*. 5. Duke University Press. 1984, str. 121-142. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/41490188>

ROGERS, James Allen. „Darwinism and Social Darwinism“. *Journal of the History of Ideas*. 33(2). University of Pennsylvania Press. (1972, str. 265-280). Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/2708873>

SCHMID, Andre. Rediscovering Manchuria: Sin Ch'aeho and the Politics of Territorial History in Korea. *The Journal of Asian Studies*. 56(1). 1997, str. 26-46. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/2646342>

SŎK, In-sŏn. Čelčang Sin Čchähoüi jöksagwankwa mindžok undong [Sin Čchä-ho a jeho pohled na historii a národní hnutí]. *Mindžoksasang* [Národní myšlení]. 11(2). *Hangukmindžoksasanghakhö* [Korejská asociace národního myšlení]. 2017, str. 9-34. Dostupné z: <http://www.dbpia.co.kr/journal/articleDetail?nodeId=NODE07421504>

SONG, Kue-Jin. The Introduction of the Concept of ‚Nation‘ into the Korean Society and the Adaptation of Its Usage. *International Journal of Korean History*. 13(1). 2009, str. 125-151. Dostupné z: <https://ijkh.khistory.org/upload/pdf/13-06.pdf>

TAKEMICHI, Hara. „Korea, China, and Western Barbarians: Diplomacy in Early Nineteenth-Century Korea“. *Modern Asian Studies* 32(2). Cambridge University Press. 1998, str. 289-430. Dostupné z: <https://hub.hku.hk/bitstream/10722/42121/1/37865.pdf?accept=1>

TIKHONOV, Vladimir. Social Darwinism as History and Reality: "Competition" and "The Weak" in Early Twentieth Century Korea. *Critical Asian Studies*. 48(3). 2016, str. 315-337. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/14672715.2016.1189839>

WEIKART, Richard. The Origins of Social Darwinism in Germany, 1859-1895. *Journal of the History of Ideas*. 54(3). University of Pennsylvania Press. 1993, str. 469-488. DOI: <https://doi.org/10.2307/2710024>

Internetové zdroje

BECCALONI, GEORGE a SMITH, Charles. Biography of Wallace, In: *The Alfred Russel Wallace Website*, 2015. [cit. 14.8.2022]. Dostupné z:

<https://wallacefund.myspecies.info/content/biography-wallace>

MACRAE, Donald Gunn. Thomas Malthus – English economist and demographer, In: *Britannica* [online]. [cit. 14.8.2022]. Dostupné z:

<https://www.britannica.com/biography/Thomas-Malthus>

THEOBALD, Ulrich. Xianbei 鮮卑. In: *ChinaKnowledge.de – An Encyclopaedia on Chinese History, Literature and Art*, 6.4.2013. [cit. 14.8.2022]. Dostupné z:

<http://www.chinaknowledge.de/History/Altera/xianbei.html>

Přílohy

Příloha č.1. Ukázkový překlad vybrané kapitoly *Toksa sillon*

Příloha č. 2 Obrazová příloha

Ukázkový překlad vybrané kapitoly *Toksa sillon*

Sin Čchä-ho: Toksa sillon [Nové čtení historie, 讀史新論]

Úvod

Historie národa je záznamem růstu a úpadku lidu. Pokud opustíme národ, nebyla by žádná historie; pokud opustíme historii, pojetí národa nebude velká. Ach, zodpovědnost historika je velká. Ačkoli je dávná historie – jak na západě, tak na východě – obecně dětinská, spisy Pana Ku a S'-ma Čchien-a z Číny jsou pouze zápisy rodokmenu jednoho jména. V západním Římě a Egyptě mezitím nebylo v záznamech nic, co by nebyly katastrofy nebo neobvyklé nehody.

Je tedy správné komplexně diskutovat o dávné historii naší země skrz novou perspektivu?

V současnosti je proces kompilování nové historie pomalý; ani jsem si neuvědomil, že mám z toho obavy. Stát je již organismus tvořený z národního ducha. Nemluvě o národu, který byl prezentován jako pouhá pokrevní rodina. A i když existuje země, která je plná mnoha etnik, za každou cenu vždy mezi nimi musí existovat zvláštní/speciální etnikum s hlavní hybní silou, aby se národ mohl stát národem.

Jako když posypete písek na soban¹⁹² shromáždí se tady náhodou kmen ze západu, shodou okolností se zde také sejde kmen z jihu nebo ze severu a všechny tyto kmeny mají různé představy. Díky tomu bude obtížné založit jedinou centrální politiku a celou vesnickou společnost. Jak tedy můžeme společně diskutovat o otázce stavění národa?

Když se v současnosti podívám na učebnice dějepisu každé školy, existuje jen velmi málo historických knih, které by stály za to. Pokud čtete kapitolu první, zdá se, že náš lid je součástí čínského lidu. Pokud čtete kapitolu druhou, zdá se, že náš lid je součástí lidu Xianbei. Pokud si přečtete celý příběh, někdy se zdá, že jsme součástí kmene Malgal, někdy kmene Mongolů. Někdy se zase zdá, že patříme do kmene Džürčenů a někdy že jsme součástí japonského lidu. Ach, jestli je to opravdu takhle, pak se z naší půdy velikosti desítek tisíc li ve všech směrech, stane chaos mezi severem a jihem a náš čtyři tisíce let starý průmysl se ráno stane majetkem země Jang a zbožím země Čcho. Jak se tohle může stát?

To znamená, že i když je historie starověku neúplná, pokud ji podrobně prostudujeme, uvidíme jasnou a skutečnou stopu potomků Tanguna, centrálního kmene naší země. Proč ale došlo ke zkreslení našich předků?

Abychom si v dnešním světě uvědomili pošetilost celého lidu skrz nacionalismus a zachovali čistotu země, která stále existuje na křižovatce přežívajících nadřazených a zdrcených

¹⁹² Malý stolek typicky používán při stravování.

poddaných, musíme opustit tuto historii. I když taková historie může být nazývána dějinami, není tomu tak.

Člověk, který píše dějiny může říci, že je to historie pouze tehdy, když při popisu musí nejprve odhalit etnikum, která je pánem země, a poté podle tématu psát, jak její politika stoupala a padala, jak její průmysl prosperoval a upadal, jak se její bojová umění posunula vpřed a ustoupila. Dá se říci, že je to historie pouze tehdy, když popisuje také, jak byly jiné zvyky a obyčeje, jak byl přijat každý kmen, který přišel zvenčí, a jak vyjednávali se zeměmi jiných regionů. Pokud ne, je to šílená historie. Bezduché dějiny vytvoří bezduchý národ, a jak se nemůžeme bát vytvořit bezduchou zemi?

Protože většina staré korejské historie zmizela nebo se většina stala absurdní a zničenou, je nejprve nutné nashromáždit všechny materiály tak, že nashromáždíte všechny otázky a historii patřící do korejské literatury. Zadruhé, teprve po podrobném pozorování každého pole starověké politiky a zvyků, očima zářícími jako pochodně, můžete uchopit a použít štětec. Až poté se staré historie zbavíme a vytvoříme novou. Každému, kdo má ohledně historie hodně talentu a hodně se naučil, to bude trvat déle než deset let. Ach, je to velice náročné.

Bylo mi smutno z našich hloupých a nedokonalých historických knih, takže jsem se neohlížel na svůj nedostatek talentu a znalostí. Bylo velmi obtížné sbírat historické památky a rétoriku, takže jsem váhal, zda psát krátkým štětcem, ale jak se situace den ode dne měnila, moje hlava byla čím dál tím víc podrážděná. Netěším se na cestu synovské zbožnosti, ale jak se tomu mohu vyhnout?

Ale nyní, s trochou znalostí a malým výzkumem, je nemožné tvrdit, že jste historik, pokud se hluboce nezamyslíte. Je také obtížné určit, co je správné nebo špatné. Toto není spořádaná doktrína, ani to není brilantně vybroušená historie, je pouze napsána ve zmatku na základě toho, co cítím.

Rozsah této práce jsou vysvětlení o vývoji našeho lidu, ale zahrnuje pouze fakta přinášející buď velká štěstí či neštěstí. Nemluvíme o nikom, pokud nebyli osoba s velkým zájmem o náš národ. Nebude zde žádný pevný řád, ale konzistentní duch.

Ach, čtenáři, pokud je chyba v opravdovosti, opravím ji, a pokud je chyba v argumentaci, kritizuji ji. Také, pokud najdete knihu vhodnou pro historické bádání a necháte ji přispět k vašemu odkazu, usnadní to nejen dokončení tohoto článku, ale nashromáždí moudrost a sílu mnoha lidí, aby dokázali pohřbené světlo historie země opět rozzářit. To je autorovo upřímné přání.

Obrazová příloha

Obr. 1 – Sin Čchä-ho

Obr. 2 – socha Sin Čchä-hoa v Grand Parku v Söulu

Obr. 3 – svatyně/hrobka Sin Čchä-hoa

Obr. 4 – náhrobek Sin Čchä-hoa

Obr. 5 – rodiště Sin Čchä-hoa

Zdroje pro obrazovou přílohu

Obr. 1 a 2: <https://ko.wikipedia.org/wiki/%EC%8B%A0%EC%B1%84%ED%98%B8>

Obr. 3, 4 a 5: <http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0033432#>